1869. XIV évfolyam. **23-dik szám.** **Kedd, február 23.**

Megjelenik heténkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 12 frt. o. é.
Félévre . . . . . 6 „ „ „
Évnegyedre . . . . . 3 „ „ „
Egy hóra . . . . . 1 „ „ „

Szerkesztői szállás:
belső szénutcza **131.** szám.
Kiadó hivatal:
középutcza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdij.
Hirdetések felvétetnek:
Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
„ Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utcza 60 sz.)
Nyilttéri czikkek
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhivás a „K. KÖZLÖNY“ 1869-iki folyamára.

Egy évre . .	**12 forint**	**o. ért.**
Félévre . .	**6** „	„ „
Évnegyedre .	**3** „	„ „
Egy hóra . .	**1** „	„ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcza Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A magyar országgyülést összehivó kir. leirat.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF,
Isten kegyelméből Austriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország Apostoli Királya.

Kedvelt hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hü és pontos végrehajtása fölött őrködni:

Miután az 1848. évi IV. t. cz. I-sö §-sa az országgyülést évenkint Pestre egybehivatni rendeli;

s miután számos függőben levő kérdések mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Ministertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi Szent-György hó 20 kán megnyitandó országgyülésre szab. kir. Pest városába egybehivjuk.

Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az $184^{7}/_{8}$ dik évi pozsonyi országgyülésen alkotott V-dik, és az 1848-dik évi kolozsvári országgyülésen hozott II-ik t.-cz., végre az 1868-dik évi 43. t.-cz. 4. § a által rendelt módon és számban megválasztandó képviselök a fenn kitett országgyülésen megjelenhessenek, s a törvényhozás müködése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindittathassék. Kikhez egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Bécsben, ezernyolczszáz hatvankilenczedik évi február hó 6 kán.

Ferencz József, s. k.
Gr Andrássy Gyula, s. k.

Ámitások.

„Az ámitás sértés, mert feltételezi, hogy a honfiakból bolondot lehet csinálni.“

I.

Vannak, kik tele torokkal hirdetik, hogy ha az Andrássy-miniszterium megbukik, az adó leszáll, minden stempli megszünik, s kiki szabadon főzhet pálinkát, termeszthet dohányt, stb.

Mit az ember óhajt, azt könnyen el is hiszi; de az ily könnyenhivöségnek már sokan megadták az árát.

Volt idö, a midön Erdélyben a népet éppen a reactio azzal kecsegtette, hogy a nagyobb birtokosok erdei, földjei a szegényebbek közt fel fognak osztatni, csak lépjenek föl erélyesen a reactio érdekében.

A szegény nép hitt, cselekedett s maga is az absolutismus kelepczéjébe került.

Az eredményt mindenki tudja.

Volt idö, a mikor akadtak, kik legnagyobb határozottsággal állitották, hogy az európai diplomatia Magyarhon függetlenségét elösmeri, hogy nyolczvanezernyi török had vonul be Erdélybe, hogy az angol kormány milliókat szánt Magyarország érdekeire.

A szegény nép ismét hitt, csalódott és lakolt.

Ez idö szerint is vannak, kik mennyre földre esküsznek, hogy ha az Andrássy-miniszterium megbukik, az adó leszáll stb. s pedig a csalfa próféták jól tudják, hogy az még most sem egy, sem más nemü miniszterium alatt meg nem történhetik.

Jelen európai viszonyok közt minden állam kénytelen nagy hadserget tartani haddkészen; mert egy európai háboru Damocles-kardja függ mindnyájunk feje fölött.

Ez állapot nálunk is sokba kerül, ámde nem lehet oly magyar miniszteriumot képzelni, mely e tekintetben megtakaritásokat tehetne, ha nem akarná hazánkat az ólálkodó ellenség könnyü martalékául kitenni, vagy nem kivánná hazánkat elárulni.

Közóhajtás, hogy a honvédsereg mennél hamarább felállittassék és felszereltessék, s hogy mennél több vasút épittessék.

Ugy de ezekre sok pénz kell, s alig hihetö, hogy ha egy új ellenzéki miniszterium venné kezébe a kormánygyeplöt, a honvédség felállitásának megszüntetésén, s a vasúti épitkezések betiltásán kezdené a gazdálkodást.

Midön egy elcsigázott birtokot a haszonbérből nagy bajjal visszakapunk, azt drága pénzen be kell ruháznunk, ha azt akarjuk, hogy jövedelmezzen.

A magyar miniszterium részébe beruházás helyett adósság jutott. Ezt ignorálni nem lehet, mert kettön áll a vásár. Aztán a hitelezök legnagyobb részt külföldiek, kik nem értik a tréfát.

Mig az államadósságok rendbe nem hozatnak, mig a földmivelés, ipar és kereskedés virágzóbb állapotra nem emelkedik: a magyar kormány is kénytelen lesz nagyobb pénzbeli áldozatokat igénybe venni.

Egy új miniszterium alatt sem tehetne az országgyülés egyebet, minthogy az elkerülhetlen terheket felvállalja, ha nem akarja Magyarország alkotmányos fejlödését közmivelödési és közgazdászati felvirágzását akadályozni, vagy éppen lehetlenné tenni.

Mindezen kiadások milliókba kerülnek, s ugyan honnan vehetné egy új miniszterium is a milliókat, ha az adót s az állam más jövedelmeit rögtön leszállitaná?

Szólittassanak fel csak az agitátorok öszinte nyilatkozatra, meg fogjuk látni, hogy határozott felelet helyett üres frasisokkal, hiu kecsegtetéssel s mystificatiókkal fognak felelni.

Vannak büvészek, kik egy kalap alól több száz tojást vesznek ki, s egy palaczkból egy veder bort is képesek kitölteni. De hiszen ez olynemü szemfényvesztés, melyet senki sem vesz komolyan.

Isten mentse a hazát oly miniszteriumtól, mely büvészekből alakulna.

De ugyan honnan varázsolná elö az új miniszterium azt a szükséges sok milliót?

Mindjárt megmondjuk.

Hát az adót az sem szállitaná le, a pálinka, dohány, s más hasonló államjövedelmeket nem törölné el, hanem e helyett, meglehet, a pénzügyet kevésbé okszerüen kezelné, minek aztán az a szomoru következménye lenne, hogy még több jövedelemre s igy még több adóra lenne szükség.

S a nép?

A nép panaszkodnék, hogy az új miniszterium szavát nem váltotta be, mire a miniszterium bámulva fogná kérdeni: „ugyan mikor tett oly igéretet, hogy az adót le fogja szállitani?“

De a czél el lenne érve mihelyt a választásokon túl estünk.

Csak addig bajos, mig az ily eljárást sikerül egy csinos mondatba beburkolva feltálalni, már pedig ezt a mesterséget a diplomatia rég feltalálta: a miniszterium desavouálni fogná korteskedésre felhasznált barátjait!

De hát arra volnánk kárhoztatva: hogy örökre elviselhetetlen teher nyomja vállainkat?

Oh nem; tölünk függ, hogy azokon mihamarább könnyitsünk, csak ne hallgassunk az üress kecsegtetésekre s ne resteljük a körülményeket saját erönken megvizsgálni és dolgainkat józan belátásunk szerint intézni.

Vagy ha erre képesek nem volnánk, kérjünk tanácsot azoktól, kik nem most lettek barátink a választás végett, hanem bizalmunkat már rég kiérdemelték; akkor: a mikor választásról, alkotmányról még szó sem volt.

Ezekre hallgassunk, ha nem is hizelegnek, s ha nem is igérnek aranyhegyeket.

A kérdés abban központosul, mely esetben érünk hamarább czélt: ha az Andrássy-miniszterium fennmarad, vagy ha megbukik?

Az adó s más finánciális terhek mindig aránylagos viszonyban állanak az állam szükségleteivel. Mentöl több a költség, annál nagyobb adót kényszerül kiróni a törvényhozás és megforditva. A feladat e szerint az államszükségletek lehetö apasztásában áll.

Hogy az állam szükségletei lejebb apasztathassanak, arra mulhatatlanul r e n d és c s e n d kivántatik; mert csak is akkor fordithatja a miniszterium idejét és figyelmét az országos pénzügyek rendezésére, csak akkor lehet reményleni: hogy Magyarhon polgárai, egyetértöleg és közerövel segitendik elö e nagy feladat megoldását, s csak ekkor követheti a miniszterium ebbeli fáradozásait az óhajtott siker.

Az Andrássy-miniszterium tapintatos és erélyes eljárásával a kibékülést létre hozta, miáltal szebb jövönk alapköve le van téve, de hogy a megkezdett rendszert logicai következetességgel kilehessen fejteni, hogy az alkotmányos élet oltalma alatt, a rend és csend gyökeret verhessen, arra mulhatlan megkivántatik, hogy a jelen miniszterium elkezdett munkáját folytathassa, mi egy miniszterváltozás beálltával okvetetlen fennakadna.

A miniszterváltozás mindenütt bizonyos rázkodással szokott járni, minálunk veszélyes válsággá fajulna, miután a jelenlegi miniszterium bukása igen könnyen magát az alkotmányos élet fenmaradhatását hozhatná kérdés alá.

Egy új miniszteriumnak más nézetei, elvei lennének, következöleg új rendszert kivánna életbe léptetni, de erre idö kell. Az új miniszteriumnak kellene a legfelsöbb bizalmat elöbb még megnyernie, mit az Andrássy-miniszterium már teljes mértékben bir.

E nehézségek az alkotmányos rend és csend megszilárdulását magok is hátráltatnák, már pedig mentöl később következik be az óhajtva várt rendes állapot, annál távolabb esünk czélunk elérhetésétöl.

Mindezekből önként következik, hogy az adó leszállitását, a pálinkafözés, dohánytermelés felszabaditását, s más hasonló terhek enyhitését elöbb remélhetjük azon esetben: ha az Andrássy-miniszterium fenmarad, mintha megbukik.

A ki ezt felfogni képes, nézetünk szerint, nem teheti, hogy a képviselöválasztáskor szavazatát másra, mint a Deák-párt által kijelölt honfitársára adja.

Midön vannak, kik azzal ámitják a választókat, hogy ha az Andrássy-miniszterium megbukik, az adó le fog szállittatni, erre azzal is lehetne felelni: hogy ha a jelenlegi miniszterium megmarad, senki sem fog többé semminemü adót fizetni.

Egyik kecsegtetésnek ugy nincs alapja, mint a másiknak, s ha csak arról lenne szó, ki tesz nagyobb igéreteket, nem látjuk át miért ne adnának több hitelt a mi szavainknak, ha t. i. nagyobb offertet tennénk.

Azonban illöbbnek, czélirányosabbnak tartottuk e helyett a körülményeket felvilágositani, hogy mindenki saját belátása szerint határozhassa el magát: kit válaszszon képviselöül, és kitöl tagadja meg szavazatát.

Egy másik ámitás, hogy az Andrássy-miniszterium, hazánk ügye elömozditása végett nem tett semmit; miröl más alkalommal.

Monostori.

Kalotaszegi levelek.

(Február 15-kén.)

I.

Nálunk is megkezdödött a pártélet, vagy is inkább eszközeiben és eredményeiben tekintve a pártoskodás, s ugy hiszem, ideje felszólalni sokaknak, kik eddig hallgatánk, mert a fölösleges szónak nem valánk barátai.

A pártélet az alkotmányosélet légtisztitója s annyit tesz, hogy minden hazafi, ki képes arra, hogy magának szilárd meggyözödést szerezzen a maga választott elvei fentartása vagy létesitése végett jobbra és balra sorakozik; a pártoskodás pedig az, midön a külön sorakozásnak irányát nem az elvek, hanem az egyéni rokon- vagy ellenszenvek szabják meg.

A pártélet áldás lehet, de a pártoskodás mindig átok.

Vigyázzunk tehát, hogy legyen pártélet, ha lenni kell, de ne legyen pártoskodás, mert annak lenni nem szabad.

Tapasztaltam, hogy a gyermekeknek nagyon helyes elveik vannak az igazságszolgáltatásban, — s midön a versengés közöttök annyira ment, hogy a megelözö okosság hiányában egy pár véres fö, vagy kékfolt tanuskodik arról, hogy itt bizony valami hiba történt az igazságszolgáltató birónak az ö józan esze szerint az az első kérdése: ki kezdte a verekedést? A második kérdés: volt-e elégséges oka rá? Ha volt, akkor: káros bánkódjék; ha pedig nem volt, akkor: a véresfö vagy kékfolt kérlelhetetlenül elitéli azt a ki kezdette, és oknélkül kezdette a versengést.

Ha nem akarunk k é s ö n bánkódni, akkor jobb magunkat a tett kezdetén vagy közepén megbirálnunk és számbavennünk, hogy ki kezdte és mért kezdte a versengést, hogy majd később ha a versengés eredménye nem lesz valamely óhajtott, tudjuk elöre, hogy kire szálljon az itélet súlya vagy az önvád.

„Te fiu, kivered a szememet és a magadét is“; mondá egyszer egy útazó alföldi suhancz kocsisának, ki ostorával a lovakat akarta ugyan hajtani, de annak csapójával inkább a gazdája és a maga szeme körül járt. „Én leszek akkor a hibás“, felelé hetykén a suhancz.

Ne legyünk ily bátrak a felelösség elvállalásában, midön a magunk és mások szemevilágáról van a szó.

Inkább elmélkedjünk — elöre, — s vizsgáljuk a tényeket, vegyük számba, ki kezdi, mért kezdi és hogy kezdi köztünk a politikai versengést.

Nem tudom befér-e az én egyszerü hangom a hirlapirók hangversenyébe; azt majd megbirálja a szerkesztö ur.

Egy pár évvel ezelött köröztettek közöttünk aláirás végett egy szépen bekötött könyvet, melynek czime „Deák Album“ volt, hogy éppen mely napon irtam alá magam is azt nem tudom, de ha emlékem nem csal, nemcsak a húsvéti czikkért akart ez Album a Deák Ferencz politikájának elismerést szavazni, hanem már meg voltak akkor inditva azok az országgyülési tárgyalások, melyek folytán a késöbb véghez ment kiegyezés már részleteiben is ismeretes volt a nagy közönség elött, és arra is emlékszem, hogy ezt a Deák Albumot éppen azon hazafiak hordoztatták szét és irták legelöl alá, a kik most azt mondják, hogy a Deák Ferencz politikájával nem élhet meg a szegény magyar ember, hanem más üdvösebb politikához kell folyamodni, és ez az üdvösebb politika azt kivánja, hogy ezentúl már ne Deák Ferenczre, hanem Tisza Kálmánra hallgassunk, a ki Gesztröl olyan szép leveleket irt, a miböl akárki átláthatta, hogy nekünk csak akarnunk kell és mindjárt még elevenen meglátjuk a mennyországot; mert ez a Tisza Kálmán olyan jó ember, hogy neki semmi sem elég jó, midön minket akarna boldogitani, s azon kivül olyan hatalmas ember is, hogy csak legyen ö egyszer többségben a jót akaró koronás király eröt meritend Tisza Kálmánt látván a maga oldala mellett arra, hogy miután 1867-ben a Deák Ferencz és Andrássy Gyula jóvoltából csak azt tette meg, a mi lehetö volt, azaz visszaadván Magyarország alkotmányos szabadságát, biztositotta Magyarországnak mint független államnak lételét, most a lehetöség határain túl is lesz ereje Magyarországot éppen oly különálló állammá tenni, még pedig a birodalom felbontása nélkül, mint a milyen akkor lenne, ha a mohácsi vész, nem vész, hanem diadal lett volna.

Nem éppen e szavakban mondják ezt el a boldog hitü balpárti vezetök, hanem hát az igazi értelme bizony csak ez.

Az az átalakulás a min a fennebbiek szerint egy pár ismerös barátom ment át itt a vidéken, kik pár év elött az egyik s most a másik zászló alá hivtak fel minket, azaz nem minket, hanem azokat, kiket felhivhatóknak véltek, megvallom, megdöbbentett.

Megdöbbentem, mert akkor, midön a népképviselet választójaként szerepelek, s különösen mielött másokra is hatni igyekeznem szeretem tisztában lenni magammal, s ugy vélem, hogy azoknak, kik 1867-ben a jobboldal zászlója alatt állva, 1869-ben a baloldal zászlója alá szegödtek, kellene elégséges okuknak is lenni a desertálásra.

A magyar nép, mint afféle katonás nép, megszokta, hogy kitartással álljon zászlója mellett, s e hüség alól csak akkor szokta magát felmenteni, ha attól fél, hogy régi zászló alatt házáját elárulni lesz kénytelen.

Vizsgálni kezdettem, hogy itt, a hol nyilván dezertálás történt az egyik oldalra, nem történt-e a tulsó oldalon valami hazaárulás féle, vagy olyan, a mi arra lenne magyarázható.

Kérdezösködtem, hogy van-e valaki, a ki csakugyan ily gyanuval terhelné a Deák Ferencz pártját, s válaszul azt nyertem, hogy itt bizony a jobboldal részéröl nem történt semmi hazaárulás féle, s azok a férfiak, a kik országgyülésen a jobboldal dolgát igazitották és vezették tiszta keblü

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

becsületes jó hazafiak, tettek is sok jót már is az ország érdekében, **hanem hát a Deák Ferencz zászlója nem áll most ott, a hol 1861-ben állott.**

E szerint hát a kik elpártoltak: ők a következetes férfiak, Deák Ferencz pedig a végin is egy „következetlen“ ember.

Erre csakugyan szerettem volna bővebb magyarázatot nyerni, de erre csak mondák, hogy hát nézzem meg a baloldali újságokat, ott majd megtanulom, hogy az az öreg becsületes Deák Ferencz nem valami sarkán álló ember.

Ez a tanács fölösleges volt, mert én az ujságokat minden pártszinezet nélkül elszoktam olvasgatni, s ilyen állitást olvastam eleget az igaz, de elhinni soha sem tudtam, mert szeretem ugyan az okoskodásokat, s nem árt, ha mindenki a maga módja szerint bölcselkedik, de az igazat megvallva, mindig jobban szerettem a tényeket a puszta szavaknál, s különben is jónak tartom, hogy az ember ne fogadja el szentirásképen azt, a mit némely ujságok irnak.

Azt mondják ugyanis a jobboldali ujságok némelyikéről, hogy pénzért irják, de baloldali lapot sem ismerek a mit ingyen irnának, mert a mai világban nem adnak semmit ingyen a mi valamit megér, s éppen nem azért kétkedem az ujságokban, mert többnyire pénzért irják bele a czikkeket, mert mindig akad jobbról balról egy-egy ember, a ki jól roszul bele irja a maga fizetetlen meggyőződését, s tudom, hogy a lapok irányát a végin is az ily czikkek szabják meg, hanem azért, mert szeretem számba venni, hogy ha valaki nekem valamit irásban, akár nyomtatásban igér, nyújt-e nekem kezességet arra, hogy azt meg is tudja tenni, s ha még különösen arról van szó, hogy valakit a más vádjára elitéljek, akkor éppen az én dolgom az, hogy vizsgáljam meg magam a ténynek állását.

Kalota.

Választási mozgalmak.

Nyilatkozata Kolozsmegye jobboldali választóinak.

A magyar országgyülés, melyre a közelebbi három év alatt hazánk egyik legtiszteltebb fiát, Zeyk Károlyt, kétszer és osztatlan bizalommal választók meg — eloszlott.

A képviselőháznak ujra kell alakulnia és rövid időn ujra élni fogunk választási jogunkkal.

Szép, de nehéz kötelességet kell teljesitnünk; szépet, mert a czél a haza boldogitása; nehezet, mert az utókornak kell érte felelnünk.

A mult mestere a jövőnek. — Okulnunk kell a multon, ha urai akarunk lenni a jövőnek.

Kérdezzük meg a multtól: mit tett, mit vivott ki a lefolyt országgyülés és annak jobboldali többsége, melynek egyik legtiszteltebb tagja a mi képviselőnk, Zeyk Károly, volt.

Első és legnagyobb vivmánya, hogy helyreállitá, sőt többet tett, minthogy előbb nem létezett, megteremté a bizalmat a nemzet és a király között, és evvel zárkövét illeszté be a nemzet 18 évi szenvedésének.

A kölcsönös bizalom feléledése tevé lehetővé a kiegyezést a király és a nemzet közt.

A trónról szállott alá a nemzethez a kiegyezés óhaja, s midőn ez óhaj viszhangra talált az egész országgyülésnél, a jobboldali többség a kiegyezés folyamának rendjét igy állitá meg. — Mindenekelőtt elismertetni a jogfolytonosságot; biztositni Magyarországnak, mint alkotmányos országnak, országos és nemzeti lételét, s azután lehetővé tenni, hogy ő Felsége osztrák tartományaiban, a mi szövetségeseinknél, meghonosuljon az alkotmányos élet.

Ki tagadhatná meg, hogy az országgyülés többségének iránytüje a szilárd hazafiság volt — s ez iránytól nem távozott el a kiegyezés egész folyama alatt — s bizton merjük állitani, hogy egyetlen létezett jogot sem adott fel, hanem minden létezett jogot biztositott.

Ime a példák!

Elismerte a közösügyek létezését, mert a mi létezik és a minek létezését megsemmisiteni sem nem akarjuk, sem nem birjuk, azt az emberi értelem meg nem tagadhatja, s ezen közösügyeknek — melyeket tényleg mindig nélkülünk igazitottak — közös és alkotmányos elintézésökre megtalálta az egyetlen utat, melynek védelmére elég azt felhoznunk, hogy czélszerübb kivihető intézvényt senki ajánlani nem tudott. — De a közösügyek ez intézésének meghatározása nem jogfeladás, sőt épen általa lett elérve országos és nemzeti lételünk jövőjének biztositása, mert általa alkotmányunk meg lett mentve azon támadásoktól, melyek hazánk közjogát a mohácsi vész óta a Lajtán tulról mindig fenyegették.

Kötelezettségét a közös hadsereg fenntartására, mely mindig létezett, újabban elismerte, de épen ezáltal biztositotta azt, hogy hogy nemzeti honvédelmünk törvény által és ugy legyen biztositva, hogy ha a nemzet azt lelkesülten karolja fel, az állandó hadsereg intézményét, mint kevésbbé czélszerüt és szabadelvüt, mind inkább háttérbe szoritandja.

Ha nem kivánt a nemzet jövőre a felelős kormány elvével meg nem egyező nádort, mint esetleg királyi helytartót, választani, épen ezáltal elkerülhetlen szükséggé emelé, hogy a koronás király a felelős kormány székhelyén Budán és Gödöllőn magát otthon érezze.

S ha vizsgáljuk a kiegyezés sükerét, e kiegyezés eredménye az, hogy most törvényesen koronázott király ül hazánk királyi székén; Magyarországnak alkotmánya van, felelős miniszteriuma vezeti kormányzatát, országgyülése alkotja a törvényeket, Magyarország nem tartománya többé az osztrák császárságnak, a kibékült Horvátország s a Magyarországgal egyesült Erdély visszaléptek a magyar birodalom kapcsolatába, az országgyülés szavazza meg az ország költségvetését és szavazza meg évről évre az adót, a sajtó a törvény oltalma alatt áll, szabadon választott tisztviselők és képviselőtestületek igazgatják a törvényhatóságokat, s végül az ipar és kereskedelem mezején a polgárok anyagi jóllétét eszközlő forgalom élénk lendületet nyert.

A közjogi kiegyezés eredménye az, hogy mint önálló és szabad nemzet hozzáfoghatánk a munkához, alkotmányos életünk regeneratiojához.

E munka folytán nem egy szabadelvü törvény dicséri már is mesterét, a lefolyt országgyülés többségét.

Elég rámutatnunk a zsidók egyenjogusitására, a nemzetiségi kérdés szabadelvü megoldására, a vallások egyenjogusitására, a népnevelés ügyében és polgári törvénykezés terén történt javitásokra; — elég rámutatnunk az adó- és közlekedésügyi törvényczikkekre, melyekben már is meg van törve a könnyebb adó fizetés és az anyagi emelkedés útja.

Ezt tette a lefolyt országgyülés, és mit tegyünk mi, kik, mint szavazók, alkotmányos joggunkka élni akarunk?

Szavazzunk elismerést a lefolyt országgyülés többségének és fejezzük ki hazafias szilárdsággal:

Hogy mi a közelgő országgyülésen alkotmányunk közjogi alapját a király és a nemzet közt vita tárgyává tenni nem akarjuk; mert az a király és a nemzet közti őszinte és jóakaratu kiegyezés eredménye, melyet a haza jogai felett ébren őrködő országgyülés és a mult tévedésein okult jóindulatu király kötöttek mert e kiegyezést, mi nem tekintjük egy rögtönzött műnek, hanem olyannak, mely mint 18 évi hazafias kitartásunk és szenvedéseink eredménye és jutalma, megérdemli, hogy mindaddig őrizzük meg, mig más idők, más viszonyok, más tényezők egy más és jobb közjogi alapot kivánatossá és kivihetővé nem tesznek; mert közjogi alapunk ujraépitéséhez csak átgondolt és kivihető terv alapján kivánnánk fogni, nehogy a merészen de nem biztos számitással épitendő boltivek romjai alá temetkezzünk, mert e közjogi alap nemcsak a miénk és a királyé, de a Horváthországé, sőt annyiban hogy alkotmányos életöket fel nem dulhatjuk, szövetségeseinké az osztrák tartományoké is.

Szóval mi nem akarjuk koczkára, s a véletlen esélyeinek játékává kitenni azt a kincset a mit alkotmányunkban birunk.

Hazafiak! Társaink! Lépjünk fel egész szilárdsággal a hazafias munka nemes terére; fejtsük ki Magyarországon a polgári szabadságot, hogy mindenkinek háza legyen az ő vára; szilárditsuk meg és fejleszszük a szabadelvüség alapján Magyarország országos és nemzeti lételét; s a tért már megadván a nemzetiségek fejlésének, alkotmányunk uralmát és az uniot emeljük a testvériség tényévé; s ha urai lettünk a helyzetnek, adjuk meg a koronás királynak, a társországoknak, a testvér nemzetiségeknek és önmagunknak azt, a mivel tartozunk: nem a tespedés nyugalmát, hanem azt a nyugalmat, mely a béke müveire szükséges!

A csak most megkezdett munkát az a párt fogja bevégezhetni, a mely bizik sükerében, — s ez a párt a Deákpárt, a mult országgyülés jobboldali pártja, melynek zászlója alatt eddig is közlelkesedéssel állottunk, s melytől elpártolni semmi okunk, melytől elpártolnunk nem lehet, ha a következetlenség, a határozatlanság jelszavát nem akarjuk felirni arra a zászlóra, melyre Kolozsmegye választói mindig e szót irták: kitartás!

A ki elpártolna, vagy akkor nem vetett számot magával, midőn e zászlót elfogadta, vagy most midőn megtagadná. — Válaszszatok!!

Kérdezzétek meg értelmeiteket, és sziveteket és irjátok fel ujra a régi zászlóra a régi nevet: Éljen Zeyk Károly hazánk kiprobált, fia!

Igen, mi újra megválasztjuk őt:

mert bizunk benne és elvárjuk, hogy mint a szabadelvü Deákpárt egyik vezértagja, minden lépten megteszi a magáét, hogy új közjogi helyzetünkben országos és nemzeti lételünk megszilárdittassék és biztos kézzel a jövő veszélyezése nélkül tovább jelesztessék;

mert bizunk benne és elvárjuk, hogy a tapasztalat tanusága szerint az adónak az egyesekre minél igazságosabb kirovása és az adózó képesség emelése által a nagy terher hordozását könnyiteni törekszik; s előkészíti az államegyedáruság azon ágainak, melyek az egyéni és polgári szabadságot némileg sértik eltörlését;

mert bizunk benne és elvárjuk, hogy a felsőház és megyék rendezése körül nem fogja elhagyni eddigi álláspontját, mely negyedfél évtized alatt egy perczre sem szünt meg szabadelvü lenni;

mert bizunk benne és elvárjuk, hogy Kolozsvárt egy egyetem és a Kolozs-Monostorra tervezett gazdasági tanintézet felállitásának, és a népnevelési törvény buzgó életbeléptetésének, előmozditása útján hazánk szellemi emelkedését a mi vidékünkön is eszközölni fogja;

mert bizunk és elvárjuk, hogy a nemzetiségi törvény életbe léptetése körül úgy őrködend, hogy a nemzetiségek általunk is óhajtott fejlődése eszközöltessék és a nemzetiségi izgalom a haza felvirágoztatására czélzó szabad versenynyé fejlődjék;

mert bizunk benne és elvárjuk, hogy a codificatio siettetése által az absolut hatalom végső maradványainak, az osztrák polgári és büntető törvény könyvnek, kiküszöbölését fogja eszközölni.

Hazafiak! Társaink! Igen, mi megválasztjuk őt, mert mindig jót vártunk tőle, és ő mindig jóval fizetett.

Rendületlen és független fia volt ő mindig e hazának. — Most is az. — Más mint ilyen nem is lehetne, mert:

rendületlen és független hazafivá nem a polgári állás emel valakit, hanem a lángész becsület és hazaszeretet.

Ki az, ki e tulajdonokat meg tudná tőle tagadni?!!

Éljen hát Zeyk Károly a mi képviselőnk!

Kolozsmegye felsőkerülete deákpárti választóinak 1869. február 11-dikén tartott ülésében hozott határozat szerint.

A középponti választott bizottság: Legid. gr. Bethlen János. Biró Pál. Gyarmathy Miklós. Halmágyi Sándor. Máriaffi Albert.

Dézs, febr. 18-dikán. A „M. Polgár“ folyó évi február 17-én kelt 21-dik számában egy „Tiltakozás“ olvasható (salvo calculi errore) 130 aláirással Dézsről, a melyben az illetők a „Kol. Közlöny“ f. évi 17-dik számában megjelent dézsi távirati sürgöny feladóját rágalmazónak akarják bélyegezni, mint mondatik: „megsértett emberi méltóságuk“ érzetében, mert e sürgöny őket „gyülevész népcsoportnak“ merte keresztelni.

Én pedig valóságos rágalmazónak bélyegzem a 130.... pardon! az elnök és alelnök úrral mind a 132 aláirót, mig be nem mutatja, hogy az oly „igazi fájdalmakat“ keltett sürgöny melyik sorában fordulnak elő e szavak: **„gyülevész népcsoport.“**

Ah, értjük! a frazis nem lenne megvetendő, mondani: „az a kegyelemkenyérrágó jobboldal gyülevész népcsoportnak mer titeket nevezni dicső polgártársaim! stb.;“ csakhogy le az álarczal uraim! Az a sürgöny szól „némi csodálatásra gyült nép, szünidőző tanuló ifjuság, kereskedősegédek, több nő“-ről, és szól végén a nélkül, hogy pártot megnevezne, tehát egyetemlegesen „Dézs városa öntudatos polgársága“ higgadtságának méltányalatáról; csak azon egyetlenről hallgat, a mi kovászát képezhetné az Önök tendentiosus ráfogásának: **„gyülevész népcsoportról.“**

De nem is ez fáj az Önök vezérei emberi méltósága, különben nagyon dicséretre méltó, érzetének; hanem fáj az, hogy a „M. Polgár“ f. évi 19-dik számában megjelent „hazafiság“-tól áradozó czikk irójának „mathematicai bizonyossággal“ — szerencsétlen mathesis! — kiszámitott „1200—1300“ jelenvolt választója — daczára azon isteni fátumnak, hogy Tisza László Önök közé „véletlenül“ (!!!) lecsapott — minden tigrisfogdosásuk ellenére, ime az ő számitása szerint is 130.... pardon! 132-re devalválódott.

Aztán az Önöké-e még e 132 is? Avagy mit akarnak ezzel bizonyitani, ha — dato sed non concesso — az Önöké volna is? Azt-e, hogy a gyülésben mindnyájan résztvettek? Korántsem. Bizonyitja egyedül azt, hogy 132-en tiltakoznak az ellen, hogy „gyülevész népcsoportnak“ neveztessenek. Az ellen tiltakozom én is, tiltakozunk mindnyájan!; csak hogy szélmalmok ellen harczolunk uraim mindaddig, mig a „baloldali választmány“ elnöksége ki nem süti, hogy valaki a sértést nemcsak elmondotta, hanem sürgönyözte is.

Az pedig, hogy sok ember csodalátni összegyült, tagadható-e?; nem volt-e a bámulni összeseregleltek között akárhány olyan is, ki csak azt akará látni, hogy miként néz ki a magát „véletlenül“ közbevető „nagy hazafi“?

Az a csillag alatti megjegyzés, hogy „a párt vidéki lakóinak legtekintélyesebbjei az aláirók közül hiányzanak,“ mert „az idő rövidsége s a közlekedési viszonyok folytán az iv velök nem közöltethetett“: mi egyéb, mint ügyefogyott frázis? Nincsen-e az aláirók között a megye legszéléről Kádár János, Baló István; nincsenek-e Girolt, Kérő-, Ormányból a közlekedési viszonyok daczára 11-en aláirva, s csodálkozásunkra köztük a kéröi ev. ref. lelkész úr is, ki január 27-dikén ez évben egy névnap alkalmából, maga ivott Betegh Kelemennek, mint az alsó-kerület képviselőjelöltjének, egésségére legelőször! — vagy nem igy volt-e reverende?.....; aztán szavazó-e mind a 132, mint p. o. Márton Albert, Simon Ödön, Lászlóffy Kálmán, Kún Ferencz, Szarka István, Bányay Béla; avagy baloldali-e mind a 132; vagy ha mind ugy is lenne, bizonyit-e mind ez egyebet, minthogy Önök honhazaboldogitó czéljaik elérésére a megyei 6000-et felülhaladó-, vagy a dézs-városi és dézsi-járási 1500-on felüli választó közül 132 vokossal csakugyan birnak???

Prosit!

A dézsi távirati sürgöny feladója.

Torda, febr. 14, 1869. Minő pártállást, s mint párt, mily tért foglal el nálunk a baloldal s ebből kifolyólag micsoda kilátásai lehetnek — igen könnyü megjósolni — ha a tényeket kissé regisztráljuk.

Folyó évi január 4-én miként párt közlönyük a „M. Polgár“ előlegesen hirdette, Tisza László, a Torda városi és megyei baloldaliak által előlegesen meghivatva megjelent, hogy meghivóinak beszámoljon, s egyszersmind az újabbi hongyülésre a képviselőjelöltséget elfogadja.

Hogy T. L. a „M. Polgár“ consortiuma élén megjelenve, mily utczai népcsöditő hühóval, mozsár ágyuzás, dob, trombitaszó, banderium, fáklyás zene, banquet és nagy áldomásivások között fejezte ki a feletti örömét a baloldaliak összesége, tanuskodik róla a „M. Polgár“ január 6-ki és következő száma, melyből világos, hogy T. L. a képviselőjelöltség elfogadására, Isten szabad ege alatt a „korona“ czimü vendéglő előtt felkéretett, s azt legkegyesebben elfogadni is méltóztatott.

De ugy látszik mind a mellett is a jelöltség elfogadásárai felhivást olyannak tartotta, mely kevés kilátást engedett a sikerre, valószinüleg azért mert a választók igen kevés száma, s az is oly vezetők élén tette azt, miszerént komolyan suly arra nem fektethetett, annyival inkább, mivel ugyanakkor tapasztalni volt alkalma, hogy az értelmiség s igen természetes következés szerént, az azt követő józan goldolkozásu többség tölle elfordult, eljárásait nem helyesli, söt roszszalja.

Nem tudjuk bizonyosan, de ugy hallottuk, s miként az alábbiakból kitetszik, nagyon valószinü is T. L. másutt (Oláhfaluban) próbált szerencsét.

Párthivei ezt a mint észrevették, újabban felszólitották levélbe a tordamegyei képviselő jelöltséget elfogadni, és mint a „M. Polgár“ 18-ik számában (r. B.) tudósitásából látható, ezt ismételten elfogadta, s arról levélben tudósitotta hiveit, mire f. hó 7-én a párt igyekezett lehető népes gyülésben felolvasni T. L. e levelét.

A gyülés meg is lett tartva, különböző sajátságos meghivásokkal u. m. a baloldal gyülésébe jöjjetek, mert az azt akarja, hogy adót ne fizessetek, mit onnan tudunk, mert oda ment egyének szájából hallottuk, megyünk a Szent királyi házhoz, oda vagyunk vetve gyülésbe, abba, mely azt akarja, hogy adót ne fizessünk, másokat pedig ingyen jó borra hivtak meg, és pedig tekintet nélkül a jógosultságra, voltak ottan béresek, napszámosok, czellengők, idegenek, gyermekek, vándorlásban levő mestereknél dolgozó idegen mesterlegények, mesterinasok stb. stb. nagy számmal, és miután tudtára adatott az illetőknek a T. L. levele, mely szerint a képviselőséget elfogadja — ha megválasztják? — V. D. egy hordócska bort volt szives a hazafiui érzésekben eltikadt keblek, és az orditásokba belefáradt torkok felfrissitésére, a gyülés rendelkezésére bocsájtani, mely elfogyasztatván, tovább folytatták mint a „M. Polgár“ idézett száma mondja több helyt, miről nekünk, kik nem szoktuk a korcsmákat járni, sem éjjen át kalandozni, tudomásunk nincsen.

De hogy a baloldalosok lelkesedése egész éjjen át zavarta a polgárok csendes nyugalmát, éktelen orditozásaik által, hogy még rémülést is idéztek elő ezt több a város különböző részeiben lakó polgártársainktól, mint bizonyos tényt tudtuk meg, s magunk is tapasztaltuk.

A mint tehát a tényekből látszik, a párt sem érti T. L. magasztos eszméjét, hogy csak ugy fogadja el a képviselőséget „hogy megválasztása egyenesen a nép fensége meggyőződésének tiszta nyilatkozata legyen, mert a vesztegetés, terrorizálás által szült eredményt akkor is kárhoztatja, midőn tán személyes indokból véve fel, az reá kedvező.“

Lám uraim — akarnám — kortes vezérecske uraimék, mint tiltakozik önök pártvezérök, elnökük, fejök és képviselőjelöltjük, és még sem akarnak okulni, az efélék idézik aztán elő, hogy másutt keres választó kerületet, s többször kell felkérni a jelölés elfogadására.

És ha megfogja tudni, hogy éppen akkor midőn ezen tiltakozó levelét vették, akkor is oly nagy mértékben vesztegették a népet, (értsd az alsóbb rendü polgárságot, számos mesterlegényt, mesterinasokat, cselédeket, napszámosokat stb.) hogy annak eszét mámorba kivánták fullasztani, igen könnyen a faképnél hagyhatja önöket, s beállit máshová.

Végül anynyit megjegyzünk, hogy más nap baloldali ember panaszkodott, hogy béresét ugy leitatták, miként más nap sem tudta hasznát venni. És a lakomák, (helyesebben tivornyák) folyton folynak s éjjeli irtóztató orditással illustraltatnak.

Mindezek feljogositanak hinnünk, hogy a tordai higgadtabb gondolkozásu polgároknak elég módjuk van tapasztalni, minő eszközök és mily csoportosulás által kivánják az elfogultak az ügyek menetelét zavarni, s éppen azért teljesen elfordulnak tőlük.

A t. olvasó közönséget e hü tény előadással

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kivántuk felvilágositani, a „M. Polgár“ (r B.) tudósitója közleményének hamis voltáról, és hogy a jobboldaliak nem szorultak s nem szoktak oly eszközöket használni, minőt a baloldaliak magokból kiindulva feltételeznek; s kimutatni, hogy (r B.) ur czikke nem csak szennyes — de éppen piszkos.

Brassó, február hó 15-kén. Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapja idei 16. számában T. K.-nak Brassóból január hó 31-kéről kelt czikkében olvastam, hogy volt követünk Bömches Frigyes újbóli megválasztatása kétségkivüli, Trauschenfels Emilé ellenben kétséges lenne; továbbá, hogy Trauschenfels Emil rosz neven nem veendi, ha az öregebb bajnok Wächter Frigyes mint ellenjelöltje második követnek fogna megválasztatni, a mi T. K. szavai szerint nem csak valószinü, de még egyik főóhaját is képezi a brassói nem szász ajku választóknak; végre, hogy Trauschenfels Emiltől a már lefolyt 3 éven át szerzett érdemeit meg nem tagadhatni. Mind ezekre szabadjon nékem a következő megjegyzéseket tennem. Mi nálunk Brassóban eddigi tapasztalataim szerint két nagy párt áll szemben egymással. Az egyik, melynek élén a városi ó s fiatal szászok többsége áll, követjelöltjeiül Bömches és Wächter Frigyest tüzte ki magának, a másik ellenben, melyet a városi ó s fiatal szászok egy része, a városi és vidéki magyarságnak nagyobb része bár és a vidéki szász választók többsége képez, Bömches F. és Trauschenfels Emilt kivánja megválasztani. Ez utóbbi párthoz tartozván magam is, jól tudom, hogy ezen párt miért kivánja magát újból Trauschenfels által képviseltetni, azért t. i. mivel pártunk a fenn idézett czikk irójával egyetemben elismeri s méltányolja Trauschenfels Emilnek a nehéz munkát végzett 3 év alatt szerzett érdemeit, melyek közt a legnagyobb az, hogy Trauschenfels Emil a **népképviselő** állását még eddigelé jól feltudta fogni, és mivel azon meggyőződéstől van áthatva pártunk, hogy Trauschenfels Emil képviselői működése alatt legkissebb okot sem szolgáltatott arra, miszerént kénytelenek lennénk a közelebb megnyilandó országgyülésre töle bizalmunkat megvonni, a mi csakugyan megtörténik, mihelyt a Wächter F. megválasztatására legkevésbé is segédkezet nyujtanánk. Hogy e kettőre nézve mi leend az idei választások eredménye, az a jövő titkai közé tartozik; annyi azonban minden esetre bizonyos, hogy Deák-párti követek fogják Brassó városát és vidékét az alkalommal is képviselni.

V. J.

Gyalu, febr. 16-án. Folyó hó 11-ke előtt egy másként tetőtől talpig becsületes balpárti uri ember néhányszor igy szólt hozzám: ne menjen ön a kolozsmegyei 11-ki jobbpárti értekezletre, nem ér az semmit; jöjön velem a 15-ki balpárti értekezletre, sokkal jobb lesz az és legyen ön balpárti, mert ha az lesz én önnek saját pinczémből 20 ./. husz veder jó piros bort küldök. Győzzön meg az ur válaszolám én: mivel lesz jobb a balpárti értekezlet mint ama jobbpárti. Kortesem viszonozá — gondolva, hogy bizony eltántorithat jobbról balra, hát azzal leszsz jobb: mert ez nem a megye házánál, hanem a Hótelben lesz, és nem is a jobbpárti Pongrátz, hanem a balpárti Salamon fog muzsikálni, tehát ad az ur kezet nekem. Elkomorodtam a politikai éretlenség e szomoru jelén; légy boldog gondolám bal hitedben balpárti jó uram, balpárti piros boroddal, balpárti Hóteleddel és balpárti muzsikáddal.

Egy jobbpárti.

N.-Szeben, február 18. Ujegyházszék volt országgyülési képviselői: Binder és Drotlef a napokban számoltak beszédüket éljenekkel fogadott választóik előtt. Szerdahelyszéken Bömches Gyula és b. Fillenbaum Gusztáv a követjelöltek.

Vidéki levelezés.

Szent-Katolna, február 8-dikán, 1869. — Tisztelt szerkesztő úr! A „K. Közlöny“ 1868-ki 140-dik számában „Vidéki levelezés“ czimü rovatában, Kézdi-Vásárhely, nov. 14-dikén Ojtozi név alatt emlités van téve, hogy az 1861-ben alakult Rikán belőli honvédsegélyző-egylethez meglehetős szép összeg gyült volt be közadakozás útján, s a számadás mind ez ideig nem közöltetett. A fennidézett megjegyzésre egyik bajtársam által csak e napokban figyelmeztetve, mint az 1861-ben megalakult honvédsegélyző-egylet pénztárnoka tudatom, hogy az akkori alig egy pár havig folytatott alkotmányos kormányzat le- és a provisorium fetléptével, egyletünk feloszlatása is felsőbb helyről elrendeltetvén. Honvédezredes Assermann Ferencz elnöklete alatt, jegyző Tuzson János, központi bizottmányi tagok: Papp Lajos, Nagy Dániel és Thuri Gergely bajtársakkal okt. 30-kán megtartott utolsó gyülésünk alkalmával, számoltam. Miszerint: az 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. és 8-dik számok alatti aláirási ivek alapján bejött 1016 forint 22 kr és két cs. kir. arany.

A segélyt igéröknek a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. betük alatti nyugták szerint, a központi-bizottmány tagjai által nyilvánosan kiosztatott 1016 frt 22 kr. o. é. és két cs. kir. arany.

A Gábor Áron siremlékének felállitására bejött 23 frt 13 kr.

Ezen számadás nemes Háromszéknek 1861-ben megtartott alkotmányos bizottmányi utolsó gyülésében közhirré tétetett. Különben a számadás egyes pontjaiban is nálam mindig megtekinthető.

A tisztelt szerkesztőséget ezen nyilatkozatom becses lapjában való fölvételére kérem tisztelettel.

Cseh Sándor,
honv. alez. pénztárnok.

Laborfalva, febr. 14. 1869. — A s.-szentiván-laborfalvi unitária ekklézsia „takarék magtára“ a szükölködő nép fölsegélése és az ekklézsia szellemi ügyei, nevezetesen a helybeli nevelés felvirágoztatása czéljából alapult, s ma már örvendetes állást ért; az alapitók adományaiból és az alap mult évi kamatjából álló magtári készlet jelenleg 222 véka és 8 kupa rozs.

A kezelés rendje egy hét személyü bizottmány kezébe van letéve, kik letett esküjök értelmében a kiadások és bevételek pontosságáról felelősek. A kiadott gabona minden évi november végén, kamatjával együtt begyüjtendő. A hitelezők minden 4 véka után egy véka kamatot fizetnek. Alapitó tag mindenki, ha legalább 8 kupa rozsot befizetett. Az alapitók következőleg fizették be önkéntesen igért részleteiket: 1. Miniszt. osztálytanácsos mlgs Berde Mózes úr 50 osztr. ért. forintot. 2 Uzoni t. Tatrangi Sándor úr 2 db. cs. aranyat. 3. Tekint. Szentiványi József úr és id. Berde Mózes úr 8 véka rozsot személyenként. 4. Tks. Szentiványi Zsigmond úr, Bartha András, Berde Ferencz, Zsigmond Károly, Kiss Sándor lelkész, Kádár Lajos tanitó és Márkos Antal 4—4 vékát. 5. Márkos András 3 vékát. 6. Zsigmond Mihály, Márkos József, Bardocz Pálné, Miklós Mihály 2—2 vékát. 7. Id. Jó András $1^1/_2$ vékát. 8. Egy vékát fizettek 29 en. 9. Nyolcz kupát 10 en. 10. Négy kupát ketten. 11. Szaporodás a kiméréskor 1 véka és 12 kupa. 12. Mult évi kamatbevétel 44 véka és 8 kupa. Ezekhez számitva a mlgos Berde Mózes úr és t. Tatrangi Sándor úr pénzalapitványaikon vett 84 véka rozsot, a jelenlegi magtári készlet teszen 222 vékát és 8 kupát.

E „takarék magtár“-ral kapcsolatban alapult egy fiók-pénztár, melynek összege most 29 frt es 40 kr, mely összeg jövő november hó végén fog rendes kezelés alá adatni. Erről is a maga idejében a részletes kimutatást megteszem, a tisztelt szerkesztőség szivességéből. A fiók-pénztár czélja a „magtár“ körül eshető kiadások fedezése. Az emlitett egyház nevében fogadják az ügy nemes keblü pártolói forró köszönetemet.

Kiss Sándor, lelkész.

Kimutatása

az alvinczi ev. ref. iskola számára alólirtnál gyült 333 forintnyi összegnek az adakozók betürendes névsorával együtt.

1 forintjával adakoztak: gr. Teleki Géza és egy névtelen.

2 forintjával: gr. Degenfeld Sándor, gr. Eszterházy Géza, Gyarmathy Miklós, b. Józsika Géza, b. Kemény Béla, Szacsvai Sándor, Székely Dávid.

3 frtjával: Szilvási Miklós, Ugron István.

4 frttal: Pataki Miklós.

5 frtjával: gróf Bánffy Béla, gr. Bethlen Dániel, gr. Bethlen Domokos, gróf Bethlen Emil, gr. Bethlen Gábor, gr. Bethlen Géza, gr. Bethlen István, gróf Bethlen János ifj., b. Bornemisza Albert, b. Bornemisza Tivadar, gr. Eszterházy János, gróf Mikes János, gróf Mikes Miklós, Nagy Elek, Paget János, Simon Elek, Szabó Józsefné, gr. Szapári István, b. Szentkereszti Zsigmond, gr. Teleki Domokos legifj., gr. Teleki Károly, gr. Teleki Sándor, gr. Tholdi Horváth Lajos, Torma Károly, Zeyk Dániel, b. Wesselényi Béla, b. Wesselényi Ferencz, b. Wesselényi Ferenczné, b. Wesselényi István, b. Wesselényi József, b. Wesselényi Miklós.

6 frtjával: gr. Bethlen Károly, Pávai Elek.

10 frtjával: b. Bánffy Albert, gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen Ferencz ifj., gr. Bethlen Gábor ifj., gr. Bethlen Sándor, gr. Gyulai Lajos, b. Józsika Lajos, b. Kemény Ferencz, gr. Mikó Imre, gróf Nemes János, gróf Teleki Domokos id., gróf Teleki Sámuel, Tisza László, Zeyk József. Összesen 333 forint.

Ezen összegből gyült 1867-dik év junius haváig 100 forint; 1868 dik év szept. haváig 50 frt; végre 1869 dik év február elejéig 183 frt, tehát összesen 333 forint. Mely 3 részlet a fennjelölt időkben az illető iskola gondnokának, mlgos Barcsay Ákos úrnak, mindig pontosan kézbesittetett, miről az alább következő bizonyitvány tanuskodik. Egyszersmind legmélyebb tisztelettel egybekötött köszönetemet vagyok bátor itt kifejezni az elősorolt lelkes hazafiaknak s honleányoknak, hogy minden felekezeti különbség nélkül a legnagyobb készséggel járultak e szent czél előmozditásához. De egyúttal kénytelen vagyok azt is kinyilatkoztatni, hogy ezzel örökre befejeztem minden közügy iránti részvétemet, mind az adakozások, mind a gyüjtések terén. Adja az ég, ki nyomomba lép, kevesebb rágalomban s több elismerésben részesüljen, mint a mennyi nekem jutott osztályrészül.

Pávai Elek.

Alólirtak bizonyitjuk, hogy t. Pávai Elek úrtól az alvinczi ev. ref iskola számára 1867-dik év junius havában 100 frtot; 1868-dik év szeptember havában 50 frtot; végre 1869 dik év február elején 183 frtot, tehát összesen 333 frtot o. b. vettünk által. És midőn e bizonyitványunkat adjuk — ámbár a fentisztelt úrtól a legegyszerübb alaku nyugtázásra vagyunk utasitva és fölkérve, ugy nyilatkozván, hogy „csak hazafiui kötelmét teljesitette“ — : mi is hazafiui s emberi kötelmünk érzése ösztönéből, az egyházunk hivei s helységünk lakói előtt a megtisztelő nyilvános elismerés és forró hálás köszönetünk nyilvánitására magát méltán érdemesitett és nagyra becsült hazafiut tisztelettel fölkérjük: bocsássa meg nekünk, hogy az általa tett utasitás szerinti egyszerü nyugtázáshoz még e sorokat is mellékeltük, s engedje meg nekünk azon szives óhajtásunk kifejezését is, hogy a jó és igazérti fáradása, küzdése méltó bérét ne csak saját öntudata fölemelő érzésében és a siker örömében, de a jók méltányló elismerésében is mindig föltalálhassa.

Egyszersmind kedves kötelmünket teljesitjük, midőn egyházunk nevében szives forró köszönetünket nyilvánitjuk a többi kegyes adakozóknak is, az ég áldását esdve reájuk, hogy áldozhassanak sokáig és mindig az emberi nemes czélokra, a haza szent oltárára.

Alvincz, február 9-kén, 1869.

Barcsay Ákos,
az alvinczi ev. ref. ekklézsia gondnoka.
Péterfi László,
alvinczi ev. ref. pap.

A Bem-szoborra
aláirtak a szerkesztőség ivén:

Szász Gyula 2 frt, Szász Róbert 1 frt, Gyarmathy Sándor 1 frt 50 kr, Kossa Albert 1 frt, Jakab Márton 1 frt, Sárdi Lőrincz 1 frt, Reichmann Áron 20 kr, G. K. 2 frt, Boér Sándor 1 frt, Merza Joachim 1 frt, Czakó József 1 frt, K. L. 2 frt, Egy valaki 1 frt, M. Z. 10 kr, T. Gy. 20 kr, Baka Elek 1 frt, = összesen 17 frt o. é., mit az eddig begyült 57 frthoz adva egész összeg: 74 frt o. é.

Napi hirek.

= Lapunk mai számának hirdetési rovatában már másodszor van közzé téve a honvédek felszerelésére vonatkozó pályázati hirdetés. Midőn felhivjuk rá a figyelmet, ajánljuk vállalkozni kivánó iparosainknak a sikert egyedül biztositó egyesülést. — A hirdetményre magára pedig azon szerény észrevételünk volna, hogy a felszereléshez tartozó tárgyakból egy-egy mintát nem ártana városunkba is küldeni, miután iparosaink közül nem mindeniknek áll módjában az azok megtekintése végetti költséges Pestre utazás.

= Ő Felsége, f. évi febr. 5-én kelt legfelsőbb határozványával megengedte, hogy gróf Péchy Manó erdélyi királyi biztos, a pápai szent-Gergely-rend nagykeresztjét elfogadhassa s viselhesse.

= A hivalos lap közli Béldi Gergelynek aranyosszéki, Mikó Antalnak csikszéki, gr. Kálnoki Dénesnek háromszéki, Mikó Mihálynak marosszéki és Dániel Gábornak udvarhelyszéki főkirálybirává; továbbá Conrád Mórnak szász ispánná lett kineveztetését.

= A közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter az újonnan rendszeresitett külső mérnöki szolgálatnál Massányi Jánost, Vaisz Antalt, Grechenek Bélát, Denk Gyulát, Zalay Alajost, Haynald Istvánt, Várnay Ádámot, Tóth Kálmánt, Lányi Károlyt, Székely Jánost, Dobák Jánost, báró Meszena Ferenczet, Kiszely Károlyt, Képessy Józsefet, Boross Frigyest, Kalmár Sámuelt, Lejthényi Ferenczet, Molnár Pált, Baranyay Józsefet és Dietrich Károlyt főmérnökökké nevezte ki.

= Városunk erdősze szombaton választatott meg. A concurrensek közt, mint tudjuk, három akademikus is volt. A votumok többségét Pap Albert nyerte el.

= Rendőrségünk közelebbről több hasznos dolgot vitt véghez. Kihirdette, hogy a hernyókat márcz. 15-éig elpusztitsák; továbbá megkeritett egy csomó elveszett holmit, elfogott egy néhány tolvajt, köztük ismét a jól ismert Kábdebó Gyulát is, ki legújabban azt a juxot találta ki, hogy egy rúdon csizmákat vivő czipész inast egy levél kézbesitésére kérjen fel, igérkezvén addig a csizmák tartására. Az inas úri embert látva maga előtt, ugy tett a mint neki mondva volt; bevitte a levélalakba fogott tiszta papirost a kijelelt házba; ezalatt aztán K. a csizmákkal odább állt. — Rendőrségünk erélyét mindig örömmel constatáljuk; sajnos azonban, hogy van egy hely, hol ez még eddig teljesen megtört és ez a párizs-utczát tönkretett bünbarlang.

= A zajos farsangi mulatságok komoly ellentétét képezék a nagybőjti egyházi szónoklatok. Volt alkalmunk a piaczi óvári és középutczai templomok t. szónokait hallani. A nélkül, hogy két előbbinek érdeméből levonni akarnánk, minden részrehajlás nélkül nyujthatjuk az elsőség babérját a középutczai minorita t. szónoknak. Korszerü beszédeiben, a mint tárgysorozata igéri, a jelenkor álbölcseleteit s azoknak a társadalomra kiható káros következéseit fejtegeti. Első beszédében a materialismust, másodikban a scepticismust vette éles boncolás alá; s a mily elmeéllel fejtegeté ezeknek egyesek és társadalmak jólléténck, boldogságának feldülására irányult elveit: oly meggyőző mélység- és melegséggel adá elő ezekkel szemben a ker. morál magasztos és boldogitó tanait. A beszédek kidolgozása correct; az előadás sikerült. Őszintén kivánunk a t. szónoknak kitartást s minél nagyobb számu müvelt hallgatóságot.

= A marhavész tárgyában a főkormányszék következőket teszi közhirré: Miután a marhavész mind Naszód vidékén, mind pedig Udvarhelyszékben tökéletesen elenyészett és Kőhalom mezőváros kivéve, mely még a végfigyelet alatt áll, a vész Erdélyben már csak Hunyadmegyére szoritkozott, s igy a vészmentes törvényhatóságok területein egyelőre a belföldi szarvasmarhákkali forgalom már felszadithatóvá vált, a kir. főkormányszék a marhavásárok tartása iránt tavalyi október hó 7-én kihirdetett tilalmát — Kőhalomszéket, Hunyadmegyét, Vajda Hunyad és Hátszeg kiváltságos mezővárosokat kivéve — minden más törvényhatóságokra nézt ezennel megszünteti és a belföldi s egészségi útlevéllel ellátott szarvasmarhákra nézt mind a vásárok tartását mind pedig a marhahajtások átbocsátását megengedi.

= Mint N.-Enyedről irják, Sárpataki J. Alsó-Fehérmegyének már 1848. előtt általánosan tisztelt, a közügyek iránt mindig lelkesült táblabirája, maradékok nélkül kimulván, összes szép ingó és ingatlan vagyonát végrendeletileg a nagy-enyedi collegiumnak hagyta.

= Mándokiné, Morzsai Emma kedvelt énekesnőnk jutalmául ma „Traviata“ kerül szinre. Felhivjuk rá a figyelmet.

= A „Herm. Ztg.“ azt irja, hogy a kolozsvári főurak egyike fogadásból Sz.-Fenesig lovagolt háttal a ló fejének fordulva. Ugy látszik sajtóhibával teltnek nézte erre vonatkozó hirünket; honnan a fennebbieket forditotta.

= A magyar történelmi társulat kolozsvári bizottságának febr. 19-én tartott havi ülésében gr. Lázár Miklós mutatott be és ismertetett több érdekes oklevelet, melyek közül Kornis Mihálynak Báthori István lengyel királyhoz 1581-ben irt s a gr. Rhédey-levéltárban levő terjedelmes magyar levele másolatban a társulattal közöltetni fog. Kitünik e levélből, hogy Szováta helység a Marosszéki havasokban ekkor telepittetett. K. Papp Miklós I. Ulászló királynak Budán 1441-ben kelt eredeti oklevelét mutatta be, melyben a király Losonczi Dezső, egykori erdélyi vajdának Doboka- és Fejérvármegyében terjedelmes jószágokat ir át 11,830 arany forintban. Sándor József a bizottság fölszólitására ajánlatot tett, hogy az erdélyi régibb és ujabb folyóiratokban megjelent történelmi czikkek lajstromát a bizottság számára még ez év folytán el fogja készíteni.

= A napokban egy haza készülődő jogász pakktáskáját, mely mintegy 132 frt. érő holmit tartalmazott, ellopták. A jó madarat erélyes rendőrügynökünk Faltin keritette kézre Kabdebó Gyula személyében.

= A marhavész miatt Verestoronynál és környékén életbeléptetett szoros határzár megszüntetetett.

= Kolozsmegyei törvszéki ülnök Dorgó Albert, azon disz magyar öltönyt, melylyel mint a megye egyik banderialistája, a koronázáson résztvett, szinházunknak ajándékozta.

= Fölkérem a magyar szinészet drámai, vigjáték, opera és operette tagjait, táncosnöket, kardalnokokat és kardalnoknöket, kik a közeledő virágvasárnaptól fogva, vagy a jövő téli szinidényre a kolozsvári nemzeti szinházhoz szerződni kivánnak, küldjék be ajánlaikat mielőbb hozzám Kolozsvárra Kolozsvárt, febr. 20. 1869. Fejérváry Antal szinigazgató.

= A közoktatási miniszterium a „népiskolák felszerelésére és segélyezésére“ az országgyülés által megszavazott 150,000 frtnyi összegből 73680 frtot 1018 szegény sorsu néptanitó közt rendelt olyképen kiosztatni, hogy az első rendbe sorozottak 100, a másodikba 80, a harmadikba 60 frtot kapjanak. A segélyben vallás és nemzetiségi különbség nélkül részesitett erdélyi néptanitók közül 4 Alsó-Fejér-, 6 Belső-Szolnok-, 7 Doboka-, 4 Felső-Fejér-, 11 Hunyad-, 11 Kolozs-, 6 Küküllő-, 6 Tordamegye, 5 Fogaras-Vidéke, 1 Tordaváros hatóságánál, 14 az erdélyi római katholikus püspöki, 8 a balázsfalvi káptalani, 9 a szamosujvári püspöki, 41 a nagy-szebeni görögkeleti román érsekségi, 15 az erdélyi református superintendentialis, 7 az erdélyi unitárius püspökségi hivatalnál vehetik fel a segélyzésökre utalványozott összegeket.

— Ali Nizami Bey, Törökország pesti főügynökénél az 1849-ki menekültek küldöttsége tisztelgett Grosz honvédszázados szivivősége mellet, s ismételve köszönetét fejezé ki az üldözés korában történt szives fogadtatásért. Ali Nizami Bey kitünöleg fogadta a küldöttséget és köszönetét nyilvánitotta a szives megemlékezésért: a szives fogadtatást azon időkben természetesnek tartja, különösen azért, mert ebben egy testvér-nemzet menekültjei részesültek és elmondá, hogy keleten csak két nemzet neve forog a nép szájan, ugymint: a magyar mint jó barát, s a muszka mint

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ellenség; a többi nemzetek mindannyian „Frenk“ nevezet alatt ismeretesek.

— Halassy Gáspárt, Hevesmegye szolnoki törvényszékének elnökét szobájában halva találták. Mint egy levelező irja, gutaütés okozta hirtelen halálát.

— A szász királyi belügyministerium a Magyarországon uralkodó marhavész tekintetéből magyarországi szarvasmarhának Szászországba való bevitelét egyelőre ismét betiltotta. E tilalom alól csak a szász királyi belügyministerium engedélye és az általa meghatározandó feltételek mellett tétethetik kivétel.

— Vakanovics Antal, horvát országgyülési elnök, az országgyülés megnyitását a következő iratban adta tudtokra a képviselőknek: „A horvát, szlavon és dalmát királyságok országgyülésének elnapolt ülései 1869. mart. 1-én fognak Zágrábban, az ország fővárosában ismét megkezdetni; miről a t. képviselő urak egyelőre értesittetnek.“

— Az alföldi vasutról azon hirt olvassuk, hogy egy részén már robognak a mozdonyok, Zombor és Szabadka közt az épitő anyagok már magán a vasuton szállittatnak, Szegedről pedig 15-én indult el az első ily vonat.

— A Herczeg Karagyorgyevics pere befejeztetett: A törvényszék a létező anyagokat jogilag elegendőknek ismeri el arra nézve, hogy az eddig elöleges vizsgálat alatt volt Karagyorgyevics Sándor, Trifkovics Pál és Stankovics Fülöp a Mihály fejedelem meggyilkolásában való részvétel bünténye miatt vádállapotba helyeztessenek. Ezen határozat ellen mind a három vádlott ügyvéde bejelenté fölebbezését.

— Veszedelmes politizálás. Az iklódi csárdában a napokban két vidéki lakos politizálván, köztük oly heves szóváltás fejlődött ki, hogy ennek következtében az egyik a másikat, kezénél volt dupla fegyverével főbe lötte. A meglött azonnal szörnyet halt.

= Alkalmunk volt megtekinteni hitelét megalapitott optikusunk Boskovitz A. kereskedését, s a magas igényeket is kielégithető gazdag raktárt sietünk a közönség figyelmébe ajánlani. Ki kell emelnünk különösen kisebb. nagyobb, különféle szerkezetü látcsöveit, mérnöki eszközeit; ntra czélszerü ércz barometereit, továbbá szenoskop kép csoportozatait, eléghetetlen fa pipáit, valamint ritka csinos müvü ékszereit stb. — Mindezekhez még azt jegyezzük meg, hogy mindezekhez eléggé jutányos áron juthatni.

— Nyilt számadás Túr helységében január 31-én az evang. reformatum Templom számára rendezett jótékony czélu tánczvigalom szerencsésen jól ütütt ki — az eredmény lőn 225 forint ebből a költségkiadás 40. frt. marad tisztajövedelem 185. frt. mely kegyadományért a tisztelt nagy érdemü közönségnek a helybeli egyházi elöljáróság hálás köszönetét nyilvánitja —

A m. kir. postaigazgatóság hirdetménye

f. évi febr. 11-ről.

A magos m, kir. kereskedelmi miniszterium f. hó 6-án 2066/409 sz. a. kelt rendelete folytán az eddigi posta összeköttetés N.-Szeben és Alvincz között f. hó 14-től kezdve megszüntettetik, ellenben a károly-fehérvári pályaudvar mint azon egyedüli pont jelöltetik meg, a hól a posta járatok az erdélyi vaspályához csatlakozni, 's s a hól elágozni fognak.

Ezen ötletből a pályaudvari postahivatal Alvinczen megszüntettetik, és a károly-fehérvári indóházba áthelyeztetik, Alvincz helységében pedig annak idején egy m. kir. postahivatal rendeztetik be.

Csatlakozva a vaspályákoz Károly-Fehérvártt, s hogy a N.-Szeben és Kolozsvár közötti posta összeköttetés eddigi akadályai megszüntessenek, f. hó 14-től kezdve N.-Szeben és Kolozsvár között naponta két a levél-szekér és személy posta szolgálatra berendezett járat fog közlekedni.

Az első járat 3—4 útas felvételére N.-Szebenből, személy mellék kocsi felhasználásával naponta 6 órakor reggel indul, és Károly-Fehérvártt 2 óra 30 perczkor délután érkezik meg, tehát az Aradról jövő pályavonatok megérkeztéhez csatlakozik, átváltozik aztán állépostajárattá, melylyel 7—8 útast tovább szállithatni.

Ezen malle-posta járat 4 órakor délután, vagy is 2 órával a pályavonatoknak megérkezte után, Károly-Fehérvárról indul, s Tordán 11 ó. 30 perczkor estve, Kolozsváron pedig 3 óra után reggel érkezik meg.

A második járat, mint malle posta járat 7—8 útas felvételére, kik közül azonban legfeljebb négyet Kolozsvárig felvehetni, N.-Szebenből estve 2 órakor indúl és Károly-Fehérváron 2 óra 30 perczkor reggel érkezik meg, a hól is a Károly-Fehérvárról Aradra menő pályavonatokhoz csaklakozik. Károly-Fehérváron átváltozik személyi posta járatá 3—4 útas felvételére, személyi posta kocsi felhasználásával. Mint ilyen Károly-Fehérvárról reggel 3 órakor indul, és Tordán 10 óra 30 perczkor délelött, Kolozsváron 1 óra 30 perczkor délután érkezik meg.

Kolozsvárról az első járat, 7—8 útasra, kik közül azonban legfelyebb négyet N.-Szebenig felvehetni, malle kocsi felhasználásával délután 4 órakor indul, és Tordán 7 óra 30 perczkor estve Károly-Fehérváron 2 óra 30 perczkor reggel érkezik meg, hol is az onnan Aradra menő pályavonatokhoz csatlakozik. Károly-Fehérváron átváltozik személyi posta járattá, 3—4 utas felvételére, személy posta kocsi felhasználásával, 's onnan 3 óra 30 perczkor reggel indul, 's N.-Szebenben 12 órakor délben érkezik meg.

A második járat, személy mellék kocsi felhasználásával, tehát csak 3—4 utas felvételére, Kolozsvárról reggel 3 órakor indul, Tordán 6 óra 30 perczkor reggel és Károly-Fehérváron 1 óra 15 perczkor délután érkezik meg, a hól az Aradról jövő pályavonatokhoz csatlakozik. Itten átváltozik egy 7—8 utas felvételére berendezett malle posta járattá, Károly-Fehérvárról 3 óra 30 perczkor délután, vagy is egy órával a pályavonatok megérkezte után indul, és N.-Szebenben éjfélkor érkezik meg.

A Kolozsvar és M.-Vásárhely között közlekedő malleposta járat f. hó 15-től kezdve csak is a Maros-Vásárhely és Torda közötti vonalon fog közlekedni, 's csak is 3—4 utas továbbitására rendeztetik be.

Maros-Vásárhelyről naponta 9 órakor reggel indúl, és Tordán 6 óra 20 perczkor estve megérkezik, Tordáról éjfélkor visszatér és Maros-Vásárhelyen 9 óra 20 perczkor reggel érkezik meg.

E szerént Tordán a Károly-Fehérvárról 3 órakor délután Kolozsvárra, és a Kolozsvárról 4 órakor délután Károly-Fehérvárra menő malle posta járatokhoz csatlakozik, s szoros kapcsolatban áll a Károly-Fehérváron megérkező és az onnan elinduló pályavonatokkal.

Mindezen emlitett járatoknál az útasdij egy mértföldre 46 krral állapittatik meg.

Első erdélyi vasut Arad- károly-fehérvári vonal. Menetrend: a személyvonatok mind a két irányban csatlakoznak a tiszavidéki vasút-vonatalhoz.

I. Pest és Aradról Károly-Fehérvár felé: Pest indul 5 ó. 19 p. este, Arad indul 6 ó. 12 p. reggel, Gyorok indul 6 ó. 54 p. r., Paulis indul 7 ó. 6 p. r., Radna indul 7 ó. 24 p. r., Konop indul 7 ó. 53 p. r., Berzova indul 8 ó. 15 p. r., Soborsin indul 9 ó. 7 p. r., Zám indul 9 ó. 43 p. reg., Ilye indul 10 ó. 27 p. délelött, Branyicska ind. 10 ó. 46 p. d. e., Déva ind. 11 ó. 16 p. d. e., Piski indul 11 ó. 47 p. d. e., Szászváros indul 12 ó. 21 p. délután, Sibóth ind. 12 ó. 44 p. d. u., Alvincz ind. 1 ó. 25 p. d. u., Károly-Fehérvár érkezés 1 ó. 45 p.

II. Károly-Fehérvárról Arad és Pest felé: Károly-Fehérvár indul 4 ó. 41 p. reggel, Alvincz ind. 5 ó. 15 p. r., Sibóth ind. 5 ó. 41 p. r., Szászváros ind. 6 ó. 7 p. r., Piski indul 6 ó. 47 p. reg., Déva ind. 7 ó. 7 p. reg., Branyicska ind. 7 ó. 31 p. r., Illye ind. 7 ó. 53 p. r., Zám ind. 8 ó. 33 p. r., Soborsin ind. 9 ó. 12 p. r., Berzova indul 9 ó. 58 p. r., Konop ind. 10 ó. 15 p. délelött, Radna ind. 10 ó. 47 p. d. e., Paulis ind. 10 ó. 59 p. d. e., Gyorok ind. 11 ó. 14 p. d. e., Arad érkezés 11 ó. 50 p. d. e., Pest érkezés 8 ó. 40 p. este.

Posta csatlakozások:

a) Az arad-temesvári male-posta indul Aradról 4 óra délután naponként, érkezik Aradra 8 óra este naponként, 3—4 utas felvétele mellett.

b) A soborsin-lugos-temesvári male-posta indul Soborsinból 10 óra délelött naponként, érkezik Soborsinba 4—5 óra reggel naponként, 3—4 utas felvétele mellett.

c) Ezen male-postához csatlakozik Lugoson az Orsova és Lugos között közlekedő naponkénti male-posta.

d) Az alvincz-nagyszebeni male-posta indul Alvinczről 2 órakor délután naponként, érkezik Alvinczre 4 óra reggel naponként, 7—8 útas felvétele mellett.

e) A szászsebes-károly-fehérvár-kolozsvári male-posta indul Szászsebesből 1 óra d. u. naponként, indul Károly-Fehérvárról 3 óra d. u. naponként, érkezik Károly-Fehérvárra 4 óra reggel naponként, indul Szászsebesre 6 óra reggel naponként.

Ezen postakocsihóz csatlakozik Tordán a maros-vásárhelyi személyszállitó postakocsi 3—4 útasra.

KÜLFÖLD.

Páris, febr. 19. A conferentia tegnapi ülésében Görögország válaszának meghallgatása után a görög kabinetnek a declarátióban kifejezett elvekhez való csatlakozását tudomásul vette s kinyilatkoztatta, hogy ezen tény által a Török- és Görögország közti diplomatiai összeköttetés helyre van állitva. A conferentia elnöke megbizatott, hogy mindkét kormánynak közzönetet mondjon a conferentia határozatai iránt tanusitott tiszteletért. Ezekután a conferentia feloszlottnak nyilatkoztatta magát.

A „Dziennik Pozn.“ Galiciában történő hadi készülödésekről hoz tudositásokat ámbár ő maga azt hiszi, hogy a béke nem fog megzavartatni. A „Dzien. Pozn.“ legujabb jelentése szerint Galiczia számára egész védtervet készitettek, t. i. tervet az ellenség visszatartására és megkárositására, minthogy Galicziában nem is lehet szó tulajdonképeni védelemről, mert nincsenek erősségei, nagyobb folyói stb. Ezen terv, mint magasabb állásu katonai egyének vélik, már legközelebb életbe fogna lépni.

A Dunafejedelemségekből érkezett magántávsürgönyök jelentik, hogy Moldvában igen ellenséges hangulat uralkodik a bukuresti forradalmi párt politikája ellen. Jassyból, Galacból, Niamtzéból stb. feliratok küldetek Károly fejedelemhez, melyekben a béke fentartásas a forradalmi izgatások megakadályozása kérelmeztetik. Ezen feliratokban igen erélyes kifejezések foglaltatnak, sőt egynémelyikben az is mondatik, hogy Moldva nem azért csatlakozott Oláhországhoz, miszerint kereskedelmi és nemzetgazdászati érdekei folyvást veszélyeztessenek.

Az „Oestr. Corr.“ jelenti, hogy a vasut-kérdésben keletkezett belga-franczia viszály békés uton intéztetett el. A belga kormány óvást tesz azon gyanusitás ellen, mintha a kormány a szigoruan gazdasági szempontokon kivül egyéb tekintetek által hagyta volna magát vezéreltetni.

A „France“ ezt mondja: „Semmi belga kérdés sem létezik, mig Belgium Franczia ország barátja marad, hiven európai helyzetének kötelességeihez, mint semleges határszéli hatalmasság. De egy gyanakvó Belgiummal létezik belga kérdés. Franczia ország sohasem türendi el, hogy a porosz befolyás kapuinknál ellenünk müködjék.

Madrid, febr. 18. A mai cortes-ülésben élénk jelenét fejlödött ki a ministerium és a balpárt között, mely utóbbi a ministerium által felhozott azon szemrehányásra, hogy a republicánusok a vagyon-felosztás tanát hirdették volna, élénk óvást tett. Miután a ministerium ezen tannak a republicanusok által való megczáfoltatásához szerencsét kivánt, ezen közbejött esemény el volt intézve. A cortesbeli tagok majoritásának tegnapi gyülekezetén elhatároztatott, hogy Serrano fog megbizatni a cabinet ujraalakitásával.

Madridban a cortes-gyülési többséghez tartozó tagoknak febr. 17-én este tartott gyülésében Serrano kijelenté, hogy mihelyt a cortes-gyülés véglegesen megalakul, a kormány leteendi a kormányzási hatalmat. Erre a gyülés köszönetét fejezé ki a kormánynak, s Serranót uj kabinet alakitásával bizá meg.

Páris, febr. 18. A „Journál Officiel“ a belügyminister, Forcade de la Roquette-nek egy köriratát közli a nyilvános gyülekezések tárgyában. A körözvény igy szól: A kormány eddig azt hitte, hogy csak az ujabb szabadsággal való visszaélés megakadályozására kell szoritkoznia, midőn a szónokoknak még a törvényesen tiltott tárgyak fejtegetését is megengedte. Ezen eltéréseket azonban nem türheti tovább, s elejét kell vennie a féktelenségnek, hogy megőrizhesse a gyülekezés szabadságát azon kihágásoktól, melyek azt fenyegethetnék.

Páris, febr. 19. Az éjszak-amerikai Unió követe, Dix, megczáfolja azon állitólagos beszédét, melyben ő Görögországot biztositotta volna Amerika rokonszenvéről. Dix erősen meg van győződve, hogy Amerikának nem szükséges europai ügyekbe avatkoznia,

KÖZGAZDASÁG.

Irtsuk-e a verebeket?

Nemes Kolozsmegye tisztsége fölhivta a napokban az erd. gazd. egylet igazg. választmányát véleményt adni e kérdésre: ki kell-e mondani elvileg, hogy a verébfaj szaporodását irtás által korlátoljuk, s ha igen, melyek lennének a gyakorlati módok e czél kivitelére? Az igazg. választmány a kérdést a földmivelési szakosztályhoz tette át véleményezés végett, addig azonban, mig ott feleletet adnának — mint természet barát, eddigi tapasztalataim nyomán — bátor vagyok e tárgyban szót emelni.

Előre kimondom, hogy részemről a verébirtást nem ajánlom, sőt károsnak tartom azt.

Mindnyájan tudjuk, hogy a házi veréb (mert kisebb számban van nálunk más faj is) kártékony, de egyuttal hasznos állat is; de az is igaz, hogy a kárt általában nagyobbra becsüljük, mint az érettük nyert hasznot. Ez nem is csoda. A veréb elpusztitja gyakran több holdnyi tisztabúzánkat, annyira, hogy csaknem szalmát viszünk a csürbe, még ott sem hagy békét annak, mindennap szemecskèli, apasztja; szölönket, minden más bogyóinkat, számos gyümölcsünket fogyasztja, veri, kész magjainkat fölemészti, vetéseinket kiferedi, zöldségeinket lecsipkedi, s még a házi szárnyasok elibe vetett eledelből is jó dézmát húz sat. Mind igaz; e tekintetben nincs szavam a szemes gazda panasza ellen. De szabad leg.en — legalább nagyjában — a veréb hasznait is elösorolnom.

A házi veréb évenként 2—3-szor tojik 5—6 — kicsinységéhez képest valóban rendkivül nagy — tojást. Ezekből szerfölött falánk fiókák kelnek ki, melyeket a szülök legtöbbnyire rovarral s különösen szörtelen hernyóval növelnek föl. Igaz, hogy a szörös hernyókat nem bántják; de még jobb, hogy a csupasz araszlókat (geometrae) választják, mert gyümölcseink, veteményeink számos ellensége nagy részt azokból telik ki. Maga a kinőtt veréb különösen szereti a a cserebogarat; nem egy eset volt rá, hogy gyepük közelében fekvő repczevetést ártalmas elleneitől teljesen megtisztitották. Sok külföldi repczetermelő rég fölismerte már e tekintetben a veréb fontosságát.

De van a verébnek számos, közvetett haszna is. Midőn a verebet irtani kezdenök, pusztitni kellene egyúttal ragadozó madarainkat is, mert különben ezek a szapora verébbel rokon más énekeseknek csak, kertjeinket, mezeinket, erdeinket nemcsak némává tennék, hanem nyomukon rajként állana elő az ártalmas rovarok minden faja. Pedig, kivált költözö énekeseink, egész ittlétük alatt csupán rovarral táplálkoznak. A fogyasztás statisztikájával nem akarom fárasztani a t. olvasót, de röviden megemlitem, hogy egy nyáron át csak egy kerti fülemüle háznép több ezer rovart emészt fel. A fülemüle-nemből mintegy 21 faj tanyáz hazánkban, s az ezeknél még sokkal hasznosabb, nyáron át rovarral, télben többnyire rovartojással, elzárkozott lárvával, bábbal élö czinegenemből 9 faj. Mig a baglyok is — melyek a denevérek mellett a csüröket is rendesen fölkutatják a verebekért, eledel fogytával a rovarevőket keresnék föl fészkeikben. Általában azt hiszem, hogy a verebek irtásával nagy zavart idéznének elö a természet háztartásában. Eltávolitnók az esöcseppet s cseberrel zúditnók a vizet nyakunkba. Igen gyakran megesik az a természetben, hogy némely kereket távolról sem gyanitható erök mozgatnak. Ki hinné, például azt egy könnyen, hogy a macskák a piros lóhere tenyészetét nagyban elösegithetik. Pedig ugy van. Az angol gazda farm-ja közül sok macskát tart; ez, mint természetes ellenség, pusztitja az egerek több fajját, s ha kevés az egér, megmarad a földben élő pósz méh, mely a lóhere virágjába nyulva — az angol előtt e kiválóan becses takarmány dús tenyészetét, magzását eszközli.

Igaz ugyan, hogy ha gazdasági terményeink, gyümölcseink szaporitásával útat nyitottunk azok ellenségei dúsabb tenyészetére, egyuttal azok fogyasztásáról is kell gondolkoznunk. De én alább kezdeném. Pusztitnám országosan a hernyót, s veteéseink minden ártalmas rovarát, mint a melyek több más állat közt a verébnek is a fiókák nevelésénél, ugy szólva, tejül szolgálnak. Gondoskodnám más mentő módokról is. Tisztabúzámat, mint gazda, nem vetném sövények, kertek közelébe. Tapasztalt gazdák beszélik, hogy búzaföldjeiken szétrakott dög — mi esett állatokból, marha- és jühbélből falun is kitelik — elüzte a verebeket. A verebek nem a szagtól undorodtak, hanem a dögre járó ragadozó madaraktól szoktak el. Ijesztöket állitnék, melyek közül egy általam kitünőnek bizonyulta és könnyen előállithatót — ezennel bemutatok. Egész, vagy — nagyobból — fél pityókába kereken 8—12 lúd-, vagy pulykatollat dugunk ugy, hogy azok fölfelé hajlásaikkal tányért képezzenek. A pityóka közepén singnyi madzagot kell áthúzni, s hogy ki ne csúszszék, alól meggöcsözni. E készületeket a kötő felső végénél fogva — a megvédendő termény magasságához képest, s hogy abból kiérjen, rövidebb, vagy hosszabb hajlós veszszöre kötjük. A födbe szúrt veszszön e tollijesztő még csendes időben is folytonosan bólingat., mitől az ember társaságában jóformán kitanult veréb is más helyre húzódik. Ezt próbáltam. A kertem körül lakó nagy csoport veréb, mely más évben bogyós gyümölcseimet, megygyemet, zöldségeimet tönkre tette: tavaly érintetlen hagyta. Nagy számmal fölállitva, azt hiszem, a gabonatermelök is használhatnák ezt.

Megpróbálták a verebet Németország több vidékén üldözőbe venni. Sikerült is az: Potsdám körül tán maig sincs veréb; de kárát tapasztalva, ismét tenyészni hagyták. Tudtom szerint a hires tisztabúzát termő Barczaságon minden tavaszszal irtó háborut izennek a verebeknek, de azt nem tudom mily mérvben fogyott meg ott a csupán rovarerő énekesek száma, s szaporodott el a gyümölcsellenség. Mig ez nálunk igy megy, Ausztráliába nem rég Európából colonizáltak nagy számu verebet, mert azok által a szerfölött elszaporodott rovar közvetett és közvetlen pusztitását remélik. Abban is kárt látnék, ha a madárfögyüjtést a szakismeretlen népre biznák. Áldozatul esnének ilyenkor verébfő czim alatt, könnyebben összefogdosható, leghasznosabb rovarevőink is.

Még egyszer: részemről a verebet, varjakat, mint a melyek a természet háztartásában nevezetes tényezők, s melyeknek közvetett és közvetlen hasznukat ignorálnunk nem szabad: nem irtanám.

Kócsi Károly, tanár.

Távirati tudósitás a béosi börzéről.

Február 20-n: 5% Metaliques 100 frt 61.90. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 67.90. Kamat 61.90. 1860. Kölcsön 96.80. Bankrészvény 718. Hitelintézeti részvény 200 frt 285.90. London 10 ft st. 100 frt 23¹/₄ kr 122.36. Ezüst 120.50. Cs. királyi arany 5.79⁵/₁₀.

Erdélyi földteh. kötv. febr. 18-án: 74. —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

179. sz. (76) (2—3)
elnöki

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszterium kész szerelvényi és öltöny darabok szolgáltatására vonatkozó ajánlatok elfogadásával kivánván a fölállitandó honvédség szükségletét biztositani, a következőket teszi közzé:

Az **I.** alatt mellékelt kimutatásból megtekinthető, mely tárgyakra tehetni ajánlatokat.

Minden egyes fajtára külön is elfogadtatnak az ajánlatok, és pedig úgy a honvédelmi miniszteriumnál bár mikor megtudható egész mennyiségre, mint annak csupán egy részére nézve.

1 §. Az ajánlat tárgya, fajtát és mennyiséget tekintve határozottan kiteendő, és pedig az utóbbi nem csak számmal, de betükkel is.

2 §. A honvédelmi miniszterium fentartja magának, hogy a kivánt árak méltányossága felett itélhessen, s hogy tekintettel nem csak az árak nagyságára, hanem az ajánlkozók megbizhatóságára és előképességére is, köztük választhasson vagy a szükséghez képest az ajánlatokat el is utasithassa.

3 §. A kivánt tárgyak 10 azaz tíz %-ját be kell szolgáltatni fele részben folyó évi majus, felében pedig junius hó 1-ső napjáig; negyven azaz 40%-át ugyanezen évi september, utolsó 50 az az ötven %-át pedig deczember 1-ső napjáig.

4 §. Minden vállalkozó tartozik a felajánlott tárgyakért kivánt árak összeségének 5%-át a központi állampénztárnál Budán bánatpénzül letenni, s az arról szóló elismervényt ajánlata mellett külön boritékban a honvédelmi miniszteriumnál bemutatni.

Az ajánlatban világosan kiteendő az ajánlott tárgyaknak ára és pedig nem csak darabonként, hanem összesitve is, hogy azonnal kitünjék, ha fölüti-e annak 5%-át a letettül bizonyitott összeg. Ha azt ki nem tenné, az ajánlat figyelembe nem vétetnék.

5 §. A bánatpénz letehető készpénzben, magyar államkötvényekben, a magyar földhitelintézet zálogleveleiben és árvai biztositékot nyujtó bekeblezett magán kötelezvényekben.

6 §. Az ajánlatnak ivenként 50 kros bélyeggel ellátva, s a vállalkozó által sajátkezüleg aláirva kell lenni, s tartalmaznia a vállalkozónak lakhelyét, állását, s annak nyilt kijelentését, hogy az e hirdetésben foglalt s az ajánlat tevő által a hivatalos lap illető s az ajánlatban megnevezendő számában olvasott föltételeknek magát aláveti.

Az ajánlat levél szabályszerü mintája **II.** alatt mellékelve van.

7 §. Ha az ajánlatot tevő nős, az ajánlatot nejének is alá kell irni, s beváltatásáért férjével egyetemleg kötelezettséget vállalni. Ugyanez áll azon esetre is, ha az ajánlatot többen szövetkezve teszik. Ez esetre azonban már az ajánlatban megnevezve kell lenni annak, a kihez utasitandók lesznek a megrendelések és útasitások, a kivel folytatandók lesznek a szolgáltatásra vonatkozó tárgyalások, és a kinél teljesithetők lesznek a szerződés szerint járó fizetések, szóval, ki az ajánlatot tevők törvényes meghatalmazottjául legyen tekinthető mindaddig, mig általuk helyette más nem neveztetik, hasonló jogkörrel. Ez esetre az új meghatalmazvány a honvédelmi miniszteriumnál bemutatandó lesz.

8 §. A szolgáltatandó daraboknak a honvédelmi miniszteriumnál a jövő martius hó 1-sőtől kezdve bár mikor megtekinthető minták szerint kell készittetniök, s anyaguk nem lehet selejtesebb ama mintákénál; jobb minőség ajánlatának esetére, az ajánlathoz minta melléklendő.

9 §. Azoknak, a kiknek ajánlataik elfogadtatnak, az ár megtéritése mellett kiadhatók lesznek, úgy a minta darabok egyes példányai, mint a szabás formák. Nem különben kiadatik nekik annak kimutatása is, mily százalékokban kelljen szolgáltatniok a különböző méretek szerint a vállalt darabokat. A használandó anyagot illetőleg következő határozmányok fognak zsinormértékül szolgálni:

Gyapju szövetek készitéséhez nem szabad használni se műgyapjat, se gyapju hulgyapotot, se semmiféle idegen anyagot.

A gyapju szöveteknek beeresztve, s szintartóknak kell lenni, s a mintákkal ezen ladékot tekintetben is egyezni.

A vászonfélék egyiránt lehetnek kézművek és gyártmányok, de mindenesetre hamisitatlanok, sürün szövettek, minden ártalmas anyag nélkül s kellően fehéritett és aztán kiszáritott kell hogy legyen azon kelme, melyből készittetnek.

A lábbelieket u. n. fontos talppal kell megtalpalni.

10 §. A vászonfélék egyedüli kivételével, kizárólag oly mühelyekben, gyárakban és mütelepekben készitendők a vállalt darabok, melyek a vállalkozó egyenes felügyelete alatt állanak. A honvédelmi miniszterium jogositva leend az üzletvitel módjának megvizsgálása által meggyőződést szerezni magának ezen körülményről. E czélból az ajánlatban szabatosan megnevezendő lesz a község és az épület, melyben a munka végre leszen hajtva.

11 §. A daraboknak szorosan az átveendő mustrák és szabás minták szerint kell készittetniök, a különböző méretekre vonatkozólag megállapitott százaléki aránynak és a készitési szabványoknak pontos megtartása mellett.

12 §. Az átadás a budai s a pesti ruharaktárak helyiségeiben, a vállalkozónak vagy annak meghatalmazottjának jelenlétében, az átvevő bizottság elnöke által kitüzendő, s a vállalkozóval idején tudatandó napon s illetőleg napokon történik.

13 §. Az átvételnél megállapittatik az átadott darabok mennyisége, s megvizsgáltatik anyaguk és készittetésük minősége. Ezek megbirálhatása végett a gyapju szövetből készitett és megbéllelt darabok 2%-ka szétfejtetik, hogy meggyőződést lehessen szerezni az anyag és munka jóságáról és tartósságáról, valamint a kiszabott méretek megtartásáról s a kelme beavatott voltáról is.

A lábbelinek 5%-ka fejtetik föl, hogy a bel alkatrészekhez használt anyagok szabályszerü voltáról meggyőződést lehessen szerezni.

Ha a szétfejtés segélyével végrehajtandó im ezen probáknál csak egy darabról is kiderülne, hogy az előzött §-okban megirt kellékeknek elégtéve nincs, az átvétellel megbizott küldöttségnek szabadságában áll a vállalkozó költségére tovább folytatni a probát s a nyerendő eredményhez képest visszavethetni az egész szállitmányt is; szabadságában állván ez esetre a honvédelmi miniszteriumnak a 22 §-ban megirt jogait érvényesithetni.

14 §. Ha a vállalkozó nem nyugszik meg az átvevő bizottság itéletén, szabadságában áll vegyes bizottságot kérhetni a vesztes fél költségére.

A honvédelmi miniszterium által alakitandó e vegyes bizottság a következő tagokból fog állni:

a) egy törzstiszt elnökből, egy kapitányból, egy intendansból és egy kezelő tisztből;

b) három szakértőből az iparos polgári osztályból; ezek egyikét a vállalkozó, másikát a honvédelmi miniszterium, harmadikát ennek megkeresésére a pesti ipar s kereskedelmi kamara iparosztálya nevezi.

Ily vegyes bizottság alakitásáért a szállitmány visszautasitása után legfölebb 8 nap alatt folyamodni kell a honvédelmi miniszteriumhoz, a folyamodó részéről fölkérendő szakértőnek egyidejüleg megnevezésével. Ellenkező esetre a vállalkozóról az vélelmeztetik, hogy az átvevő bizottság itéletén megnyugodott.

A vegyes bizottság az összes tagok szavazatával végérvényesen határoz a kérdéses darabok el- vagy el nem fogadása fölött. Itéletétől nincsen fölebb hivatkozás, kizárva levén úgy a közigazgatási, mint a törvénykezési uton kereshető minden további orvoslat.

15 §. A megtörtént átvételről az illető az átvevő bizottság által kiállitott bizonyitékot kap, melynek előmutatására a központi állampénztár Budán azonnal teljesiti a fizetést a következő kikötések mellett:

a) az átvevő bizottság által kiállitott bizonyitványnak ki kell tüntetni az átvett darabok fajtáját, darabonkénti és összesitett árát,

b) a bizonyitványon kitett számitás helyességének a honvédelmi miniszterium számvevősége által helyeselve s az összegnek utalványozva kell lenni.

Az utalványozott összeg vagy a vállalkozó kezéhez, vagy meghatalmazottjához fizettetik, kinek a pénznek úgy felvételére, mint nyugtázására felhatalmazva kell lenni.

16 §. Az ajánlattól visszalépni nem szabad s az ajánlat mindjárt kötelezi benyujtóját, mihelyt beadatott. Ellenben a honvédelmi miniszterium csak attól fogva kötelezett, a mikor valamely ajánlatot elfogadván, erről tudósitotta annak átadóját.

A vállalkozó ajánlatához akkor is kötve lesz, ha az általa együttesen ajánlt tárgyaknak csupán egyikére lenne elfogadva ajánlata.

17. §. A fönnebbiekben megirt határozmányok szerint teendő ajánlatok a betéti bizonyitványokkal együtt, mindenik külön boritékba zárva, **legkésőbb folyó évi martius 20-án déli 12 óráig benyujtandók** a honvédelmi miniszteriumnál. A honvédelmi miniszterium kötelezi magát április 10-éig határozni az ajánlatok el- vagy el nem fogadhatása fölött, s elhatározásáról azonnal megadni a kivánt értesitést.

18. §. Ha valamely ajánlat egy fajtára nézve sem fogadtatnék el változatlanul, hanem csak vagy az ajánlott mennyiségnek, vagy a darabonként kivánt árnak megszoritásával, tartozik a vállalkozó értesittetésétől számitandó 5 nap alatt irásban nyilatkozni a miniszteriumhoz az iránt, ha belenyugszik-e ajánlatának oly módositásába. Ha az irt ideig nem adatnék meg a beegyezés, a miniszterium is megszünik kötelezett lenni az ily föltétes elfogadás által.

19. §. Ajánlatok, melyek a kiszabott kellékek egynémelyikének meg nem felelnének, vagy csak táviratilag avagy a kitüzött időhatár után tétetnének, figyelmen kivül fognának hagyatni.

20. §. A honvédelmi miniszterium által elfogadott ajánlatok alapján formaszerü szerződések köttetnek az illető vállalkozókkal.

Azon esetre, ha vállalkozó vonakodnék aláirni az ilyen szerződést, vagy ha felhivatása daczára az aláirásra meg se jelennék, elfogadott ajánlata a jelen pontozatokkal, s azon esetre, ha az elfogadás nem föltétlenül, hanem vagy a mennyiségnek, vagy a kivánt árnak megszoritásával történt, a vállalkozó részéről beérkezett belenyugvással együtt, a formaszerü szerződést jogérvényesen helyettesitendi.

Másfelől azonban a honvédelmi miniszterium arra is jogositva lesz, hogy a formaszerü szerződés aláirásának megtagadását a szerződés megtörésének tekinthesse, s a 22-ik §-ban ez esetre megszabott módon járhasson el.

21. §. Azon vállalkozók, a kiknek ajánlataik el nem fogadtattak, bánatpénzüket haladék nélkül visszavehetik, ellenben azok, a kiknek ajánlataik elfogadva lettek, azt 5 nap alatt kiegészitendik az általuk szolgáltatandó tárgyak összes árának 10%-áig.

E kiegészités elmulasztása szerződésszegésnek tekintetik s annak minden következményeit maga után vonja.

22. §. Ha valamely vállalkozó a kitüzött időre vagy épen nem, vagy nem a kikötött mennyiségben avagy szabályszerü minőségben adná át az általa vállalt darabokat, a honvédelmi miniszterium jogositva lesz az ilyet vagy 15%-nyi árlevonás mellett kötelezettsége teljesitésére szoritani, vagy az általa és pedig szabályszerü minőségben be nem szolgáltatott darabokat a nyilvános árlejtési ut mellőzésével is beszerezni, bár hol s bár mi áron. Ez esetre a szerződési és a beszerzési ár közti különbséget a kötelezettségének eleget nem tett vállalkozó tartozik viselni.

23. §. A honvédelmi miniszterium fel lesz jogositva a szerződés megszüntetésére, ha a vállaskozó egyik vagy másik szállitás alkalmával oly darabokat akarna átadni, melyek az általa bejelentett mühelyeken, gyárakon és mütelepeken kivül készittettek, vagy ha ezek között már egyszer elfogadhatlannak kimondott darabok találtatnak, és végre ha a vállalkozó vagy megbizottja akadályozná a miniszterium közegeit a mühelyek, gyárak és telepek működésének ellenőrzésében.

Ugyanez áll az egész szerződésre nézve azon esetre is, ha valamelyik időhatár elmulasztva lett egészben, vagy részben. Ez esetben azonban csak akkor szüntetné meg az egész szerződést a miniszterium, ha a szolgáltatni kellett daraboknak több mint 10%-a maradna el s ekkor is csak úgy, ha az illető ki nem mutatná, hogy elemi csapások, háboru, szóval tőle nem függő okok gátolták kötelezettségének beválthatásában.

24. §. A visszautasitott darabok 21 nap alatt elfogadhatók által lesznek pótolandók, különben a szerződés megszegettnek lévén tekinthető.

25. §. A szerződésen alapuló minden jog s kötelezettség csak a honvédelmi miniszterium beegyezésével lesz átruházható.

26. §. Miként a miniszterium feljogositva van, minden törvényes lépést megtehetni a szerződés teljesülésre juttatása végett: ugy a vállalkozó is jogositva lesz mindazon jogának törvény utján érvényesitésére, a mit szerződésén alapithatni vél.

Az e hirdetés folytán kötendő szerződésekből támadható minden peres kérdésnek birója, a pesti első birósága váltótörvényszék, a váltó-törvények értelmébeni eljárással. A vállalkozók ennek illetékességét szerződésileg elismerteknek lesznek tekintve.

27. §. Azon esetre, ha a vállalkozó szerződési kötelezettségének beváltása előtt javainak kezelésére képtelenné válnék s ilyennek törvényesen kimondatnék, minden szerződésén alapuló jog és kötelezettség átmegy jogutódára vagy jogutódaira, kivévén ha a honvédelmi miniszterium jobbnak látná egyszerüen megszüntetni a szerződést, mire ilyen esetben joga lesz.

Az is a honvédelmi miniszterium tetszésétől függend, hogy azon esetre, ha többen együtt levén vállalkozók, ily eset azoknak egyikénél állana be, helyére azon egynek jogutódját léptesse-e, vagy annak kizárásával az egész kötelezettséget a többi társakra ruházza, azok egyetemleges kötelezettségének alapján.

28. §. A vállalkozónak, vagy ha többen volnának, azok egyikének halála esetén is az épen megirottak állnak, kivéve, ha az örökös, vagy örökösök a halál után 30 nap alatt formaszerü nyilatkozatot adnának az iránt, hogy az elhalt szerződését készek átvállalni előnyeivel és terheivel egyben.

29. §. A szerződésre, ajánlatok és nyugtákra eső bélyeg és fokozatos illetékek fizetési kötelezettségét a vállalkozó fél viseli.

Budán, 1869. évi február hó 16-án.

A magyar királyi honvédelmi miniszteriumtól.

I.

A magyar királyi honvédség részére vállalkozók által kiállitandó azon **ruházati és szerelvényi tárgyak sorozata**, melyekre az előrebocsátott hirdetmény szerinti ajánlatok kivántatnak.

A) A gyalogság részére:

1. Csákó, czimer és fémrózsával.
2. Csákó-paszománt.
3. Őrvezetői jelvény-zsinor.
4. Nyári atilla.
5. Rangjelző paszománt.
6. Rangjelző csillagok.
7. Tábori süveg.
8. Köpeny.
9. Sötétkék zubbony.
10. Őrmesteri jelvény-paszománt.
11. Posztó magyar nadrág.
12. Ing.
13. Gatya.
14. Magyar füző-czipő (bakancs).
15. Nyakkötő.
16. Kardbojt.
17. Bőrkesztyü.
18. Fejes kesztyü.
19. Kapcza.
20. Oldaltarisznya.
21. Nadrágszij.
22. Felszerelt háti tarisznya (borju).
23. Töltény-táska fémszámozattal.
24. Fegyverszij.
25. Derékszij számozatlan tölténytáskával.
26. Köpenyszij.

B) A lovasság számára:

1. Csákó zsinorzattal (vitézkötés), rangjelző paszománt és lószőr lobogóval, (bokréta).
2. Tábori süveg.
3. Atilla.
4. Őrmesteri rangjelző paszománt.
5. Barna köpeny csuklyával.
6. Téli atilla.
7. Rangjelző csillagok.
8. Sötétkék zubbony.
9. Rangjelző paszománt zubbonyra.
10. Buzérszin veresposztó magyar nadrág.
11. Nadrágszij.
12. Ing.
13. Gatya.
14. Kapcza.
15. Csizma.
16. Sarkantyu.
17. Nyakkötő.
18. Kardbojt.
19. Kardszij.
20. Kardmarkolatszij.
21. Tölténytáska szijjal és fémsibbal.
22. Bőrkesztyü.
23. Fejes kesztyü.
24. Pisztolytoktartó szij.
25. Köpenyszij.
26. Paktáska.

C) Dsidások számára:

1. Csapka (föveg) lószőrbokréta és lánczolattal
2. Különszabatu atilla.

II.

Ajánlati minta.

(50 kros bélyeg.)

Alólirt.....lakós sat. a Budapesti Közlönynek 1869-diki..... számában közzétett hirdetés folytán az abban foglalt, általam ismert feltételeknek magam alávetése után nyilvánitom, hogy én **a magyar honvédség részére** kivánt.....db.....ból.....darabot (vagy párt) a különböző méretek számarányának pontos megtartásával darabonként (vagy páronként .....**fr**.....**kr oszt. ért. összesen** .....**fr**.....**krért o. é.** a hirdetésben kitüzött helyen és időhatárokon a kivánt minőségben szolgáltatni fogok.

Kelt.....

(aláirás.)

2455. 1869. (84) (1—2)

Pályázati hirdetmény.

A nagyszebeni magyar kir. állam főgymnasiumnál egy rendes tanári állomás, melylyel az egész gymnasiumra a magyar nyelv és irodalomnak, az algymnasiumra pedig a latin nyelvnek előadásárai kötelezettség, 945 frt évi fizetés mellett és kilátással a 105 frtnyi évtizedes pótlékra van egybekapcsolva, üresedésbe jövén, ennek betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázni akarók ezennel felhivatnak, hogy az erd. kir. Főkormányszékhez intézett folyamodványukat, melyhez keresztlevelük, a végzett tanulmányokról, valamint az illető szakból kiállott tanári vizsgáról és eddigi alkalmazatukról szóló bizonyitványok — szabályszerü minősitvényi táblázattal együtt melléklendő, és az is kimutatandó, hogy a magyar, német s netalán román nyelvekben jártasok, ha már alkalmazásba lennének, illető előljáróságok útján, különben pedig közvetlenül a nagyszebeni magyar kir. állam főgymnasium igazgatóságához **folyó évi márczius hó 20-káig** küldjék be.

Az erdélyi kir. Főkormányszéktől. Kolozsvártt, 1869 február 11-kén.

NEM HIVATALOS.

(87) (1—1)

Magán-órák!

Mèhay tanár Párisból

15 legszebb mutatványt (minden készület nélkül) 2 óra alatt tanit.

Értekezhetni Biasini szálloda 3 és 4 szám alatt.

☛ **Csütörtökön harmadik és utolsó előadás a szinházban.**

(88) (1—2)

☛ Elveszett okmány.

Egy a m. átalános biztos. társaság által kiállitott 3000 frtről szóló életbiztositási kötvény bel-monostor utczában e hó 19-én délután 4 óra tájban elveszvén, ez okmány megtalálója kéretik azt a helybeli rendőri hivatalhoz beszolgáltatni, — illő jutalmát veendi a megtaláló.

(86) (1—1)

„Erdélyi püspök nagyméltóságú Fogarasy Mihály ur ő excellentiájánál Felső-Gáldon (Alsó-Fehérmegyében) van kis-jenei faju 42 darab 1 éves többnyire **eme sertés eladó.** Venni szándékozók megláthátják az ottani ispánnál.“

(85) (1—3)

Alólirt közelebbről Pestről a legcsinosabb és divatos szobafestő formákat hozatván magának, bátorkodom magamat mint régóta gyakorolt festő a t. cz. közönség pártolásába ajánlani. Az általam végzett szobafestési munkákról jót állván, biztositom a t. cz. közönséget, hogy minden megrendelt festési munkákat a legujabb izlés szerint, kiválogatott mindenféle festékeimből lelkiismeretesen és pontosan végzendem.

WEISS LÁZÁR, szobafestő.

☛ **Lakásom**: Trincsivár, 126 szám a kis kaszármában.

(1) (50—50)

(78) (2—3)

Haszonbér.

Gr. Haller Györgynek Küküllő megyében a Maros mellett M.-Vásárhelytől 2 mfre fekvő birtoka u. m. 194 hold szántó, 42 hold kaszáló, 9 hold legelő, szükséges lak- és gazdasági épületekkel f. év **ápr. 24-től kezdve 3 évre haszonbérbe kiadó.** Egyezkedni lehet Szántó Gergelylyel Ugrán.

(79) (2—3)

Eladó birtok.

Hunyad-megyében **Déva városában** a piaczon szembe a kápolnával, a patika szomszédságában egy 684 négyszegöl kiterjedésü belső telek, azon egy jó állapotban lévő 4 osztályu lakóházzal; — a dévai határban jó minőségü 8 darab szántó, kaszálóföldek $11\frac{1}{2}$ hold kiterjedésben; — ugyancsak ezen birtokhoz tartozólag **Keresztény Almás községben** egy belső zsellér telek házzal, ugy $5\frac{1}{2}$ holdnyi külső földekkel, és egy fiatal 25 hold kiterjedésü erdővel; — végre **Berekszó községben** 6 napra arányositott Régále-joggal, szabad kézből készpénz fizetés mellett eladó. Megvenni szándékozók személyes, vagy levélbeni megkereséssel értekezhetnek alólirtnál **Szilágy-Somlyó** városában. 1869-ik év febr. 15.

HOLLAKI ALBERT,
birtok tulajdonos.

(80) (2—3)

A t. Szülőknek!

Bizonyitvány „Giliszta csokoládé“ érdekében.

Szikszó, január 13. 1869.

Tekintetes érdemes ur! Uraságodnak bizonyosan jól fog esni a tudósitás, hogy „Giliszta csokoládéjának“ hatása csudálatos nagyszerü volt, és csakugyan sajnálatos volna, ha a tekintetes urnak titka idő jártával nem kerülne nyilvánosságra, mert daczára a vegyészet nagybani előhaladásának, az utánzott „Giliszta csokoládé“ az önéhez képest semmi? Most tehát ismét felkérem önt ezen ide melékélt pénzért számomra Csokoládét küldeni sziveskedjék. Mely kérésem mellett vagyok s maradok

alázatos szolgája:
Nagy Mihály m. k.

Egy darabnak ára 20 kr. Nálam 6 darab 1 frt o. ért.

Krőczer Ágoston,
gyógyszerész Tokajban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(83) 23/2 (1—3)

POPP J. G. Gyakorl. fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse № 2.

Uram!

Kénytelen vagyok az igazság szerint az ön **Anatherin-Szájvize** *gyógyhatását* ezennel tanusitni.

Különféle orvostól kértem *szájbetegségem* miatt tanácsot, különböző orvosszert használtam minden siker nélkül, mig barátok ajánlata következtében önnek *hasznos Anatherin-Szájvizére* lettem figyelmes.

Két palaczkot használtam el belőle, s a *foghús vérzése meröben megszünt.*

A foghús egészséges s a logó fogak visszanyerték előbbi erös állásukat.

A hol tehát *Anatherin-Szájvizét* hasonló bajokban ajánlhatom, meg lehet ön győződve, hogy azt tenni nem mülasztandom el.

A hála érzetétől áthatva, van szerencsém maradni

tisztelettel:

van **Swaeninger H. L.** s. k.

Amsterdam, aug. 20. 1868.

Egy palaczk ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. ért.

Kapható: Kolozsvártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KARVÁZY J. *Tordán:* Wolff gyógyszerész. *Dézsen:* Krémer Sámuel. *Déván:* Bosniaki és Gergely. *Medgyesen:* Folbert gyógysz. *Nagy-Enyeden:* Oberth J. gyógysz. *M.-Vásárhelytt:* Fogarasi D. és Bucher. *Szászvároson:* Leonhardt. *Szász-Régenben:* Traugott és Wachner. *Zilahan:* Weiss gyógysz. *Sz.-Somlyón:* R. Tarsa Ign. *Kézdi-Vásárhelytt:* Nagy Jakab. *Böszörményben:* Lányi J. gyógysz. *Nagy-Bányán:* Papp gyógysz. *N.-Károlyban:* Jellinek gyógysz. *Szinyér-Várallyán:* Gerber gyógysz. *Szebenben:* Sill Mih., Müller gyógysz. Zöhrer, Steiner. *Brassóban:* Fabik gyógysz. Jekelius gyógysz. Anken C. és társa. *Károly-Fehérvártt:* Wagner könyvárus. *Segesvártt:* Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. *Beszterczén:* Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. *Nyiregyházán:* Bacsai B. gyógysz. Reich, Pavlovich. *Baldzsafalván:* Fülep és társa. *N.-Almáson:* Beck M. *Gy.-Szt.-Miklóson:* Mikó M. *Sz.-Udvarhelytt:* Beczási Em. *Földvártt:* Temmer E.

A „VIKTORIA“

biztositó társaság Kolozsvártt,

(28) melynek (2—*)

Elnöke: **Báró JÓSIKA LAJOS,**

Alelnöke: **Hintz György,**

Igazgatói: **Frits Albert, Kőváry László, Wagner Frigyes,**

Vezérigazgatója: **Galgóczy Károly,**

Vezérügynökségei: **Pesten, Bécsben, Brünnben, Prágában,**

Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyein **fő-és alügynökei** vannak

Tűz- és jég-kár ellen

Biztosithatók pedig tüzkár ellen:

mindenféle **lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, butorok,** áruczikkek, raktárakban foglalt készletek, iparos nyers anyagok, és kész készitmények, gazdasági termények, szálas és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat. **jég-kár ellen** minden mezei termények.

A biztositási dijak lehető legolcsóbbra szabvák, egyszerre több évre kötött biztositásnál különös kedvezmények engedtetnek, a károk igazságosan és gyorsan fizetttetnek. Nyomatványokkal és felvilágositásokkal minden ügynökség szivesen szolgál.

A Viktoria biztositó társaság igazgatósága, Kolozsvártt.

(82) 23/2 (1—3)

Húsz évi tapasztalat bizalmat nyújt a szenvedőknek.

Ki olvassa meg a gyógyszerek számát, a melyek a fennebbi idő óta keletkeztek és ismét eltüntek! Egyetlen kivételt képeznek **HOFF JÁNOS udvari szállitó maláta-tápgyógyszerei**, melyek 30 év óta léteznek, határtalanúl elterjedtek, érmeket és elismervényeket nyertek, s egy világ-közönség tetszésében részesülnek.

HOFF JÁNOS udvari szállitó urnak, **központi raktár Bécsben, Kärntnerring Nro 11.**

Gross-Raming, 1868 september 20. Kérem patiensnömnek N. N. ezim alatt egy küldeményt önnek maláta-egészségi söréből küldeni. *Dr. Mittendorf Rudolf*, gyak. orvos.— *Berlinből* egy asszonyság **75 éves korában** irja: Orvosom nyilatkozata szerint már rég nem tartoznám az élők sorába, önnek *bámulatosan erősitő maláta- egészségi csokoládéja élvezete nélkül, Mayer E.— Berlin*, augustus 18. 1868. Szenvedéseim (aranyér, általános testgyengeség és vérhiány) olyanok voltak, hogy az orvosok már feladtak, midön önnek maláta kivonatát megpróbáltam. Most hat heti használat után *oly egészségesnek érzem magam, mint sok év óta soha.*

FALKE P.

☛ Ovakodjék mindenki utánzott maláta készülékek vásárlásától. A hol **HOFF JÁNOS** neve hiányzik, vissza kell utasitni a czikket.

Árak: 6 üveg maláta kivonat 3 frt. (Próbaüveg Bécsben 56 kr.) 12 üvegnél szabad elszállitás a házhoz.— 1 font maláta egészségi-csokoláde № 1: 2 frt 40 kr. № II: 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen.

☛ Vidékre csak 2 frtos megrendelések eszközöltetnek.

Raktár Kolozsvártt: Karvázy Gyula füszer- és anyag-kereskedésében főtér gr. Teleky Domokos-ház.

A kolozsvári kir. szab. ZÁLOG-KÖLCSÖN-INTÉZET

kölcsönöket ád a következő tárgyakra:

1) ingóságok, az-az minden értéktárgy, a mely már használatban volt;

2) drágasságok. az-az ékszerek, drágakövek, arany-, ezüst- s más nemes érczből készült áruk;

3) áruk, az-az még használatban nem volt kész iparkészitmények és más kereskedelmi czikkek;

4) értékpapirok, az-az mindennemü állam- és iparpapirok, földtehermentesitési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemü értékpapirok, a melyek a börzén árultatnak.

Mindenkinek tetszéséből függ személyesen vagy mások által nyujtani be a zálogokat, miután az intézet sem a tulajdonos, sem az átadó nevének bejelentését nem kivánja s az intézet minden üzlete szigorú titokban tartatik.

Az elfogadott tárgyakról **zálogjegy** szolgáltatik ki, a mely pontosan megőrzendő, mert csak ennek elömutatása mellett váltható ki vagy tehető be ujból a zálogtárgy. A benyujtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becslő becsüli meg, kivéve az értékpapirokat, mint a melyek börzefolyama képezi becsértéküket. Minden elfogadott zálogra a becsértéknek legalább 60%, és legfeljebb 90 százaléka adatik kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számittatnak. A legkisebb kölcsönösszeg **egy** forint.

A kölcsönök a felek kivánsága szerint egy hótól hat hóig terjedő időre adatnak, de a zálog a lejárat napjáig bár mikor kiváltható, vagy ujból bétehető. A lejárati napon túl ki nem váltott, vagy ujból bé nem tett (át nem irt) zálogokat az intézetnek joga van azonnal elárverezni s a tulajdonos csak az intézet követelésének fedezése után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a bétevés és lejárta napja föl van jegyezve. A zálogkölcsön részletenként is visszafizethető.

Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként 6% kamat s a következő mellék-dijak számittatnak: Fölvételi- s becslési-dij: 1 hóra 1%, 3 hóra 2%, 6 hóra 3%. Raktár- és biztositási-dij egy egész évre 3%. A kamat és mindezen dijak csak a zálog kiváltásakor vagy átiratásakor fizetendők.— Értékpapiroknál becslési és biztositási dij nem számittatik.

Részletesebb felvilágositást nyerhetni az intézet irodájában. Vidékiek posta utján érintkezhetnek az intézetnél. (26) (2—*)

(68) (2—3)

Eladó zongora.

Egy jó állapotban levő, csaknem uj **zongora** eladó.

Értekezhetni Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt.

(449) 23/2 (10—24)

Különös figyelemre méltó!

Sem az üzletileg érték nélküli jutalom-érmek, vagy udvari szállitói czimek, sem az alkalmatlan s már tulságos hirlapi reclameok által eszközölt épen nem irigylendő hir után kapkadva, hanem egyedül valódi polgáriason, higgadtan és szilárdul haladva, ajánlom a t. cz. férfi közönségnek sok év óta fennálló s minden idényre jól ellátott

ruha-raktáramat

Bécsben, Stadt, Rothenthurmstrasse

(Hotel zum oestreichischen Hof)

azon biztositással, hogy a raktáramban található s üzletemben készült ruhadarabok nem könnyü, avult, mindenhol olcsón összevásárolt, régi, többnyire csak félvalódi, gyapottal vegyitett avadék- kelmékből, melyek pillanatra a szemet elvakitják, vannak összeférczelve, hanem általában a legszilárdabb, legvalódibb, legdiszesebb és legdivatosabb, szinre és minőségre nézve legtartósabb kelmékből a legelkiismeretesebben készitvék, a miért is én készitményeimet csak azon első ruhakészitők czikkeivel hozhatom jogosan hasonlatba, a kiknek czége, valamint az enyém is, ugyan még hirlapilag nem volt hirdetve, hanem azért régen szerzett jó hirnévnek örvendenek, s azért mindenkinek, a ki jó czikket kivan, ajánthatók.

Téli kabátok	o. é. 30 frttól	70 frtig.		
Fel- öltönyök	„ „ 20	„	48	„
Salonfrakkok és kabátok	„ „ 24	„	45	„
Jaquet-ok	„ „ 18	„	40	„
Vadászkabátok	„ „ 16	„	30	„
Pongyolakabátok	„ „ 12	„	45	„
Nadrágok (fekete Salon)	„ „ 12	„	18	„
dtto téli	„ „ 12	„	22	„
Mellények (különfélék)	„ „ 5	„	20	„
dtto fehér	„ „ 7	„	10	„

Mindenféle utazó és városi bundák különböző árakban.

Kivánságra kelme-mustrák küldetnek, általában mindennemü utazó-, vadász-, utczai- és Salon- ruhadarabok mérték szerint gyorsan elkészittetnek s felpénz és utánvét mellett pontosan elküldetnek.

Levélbeli megrendeléseknél mértékül a felső mell szélessége, a derék szélessége, illetőleg a lépés hossza melléklendő.

Nem találó ruhadarabok szivesen és nehézség nélkül becseréltetnek.

JERABEK GYÖRGY,

férfi-ruhakészitő Bécsben.

Raktár: Stadt, Rothenthurmstrasse.

(Hotel „Oestreichischer Hof.“

(54) 23/2 (2—8)

Dr. Pattison

csúzvattája

azonnal enyhit és gyorsan gyógyit **csúzt és köszvényt**, minden alakban, u. m. arcz-, mell-, torok- és fogfájást, fő-, kéz- és térd- köszvényt, inrángatást, hát- és ágyékfájdalmat.

Egész nyalábbal **70**, fél nyalábbal **40** kron kapható: Kolozsvártt ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerésznél.

(302) 23/2 (9—*)

Tanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimeritő munka által szemöknek ártottak.

Fiatal korom óta megvolt nekem is azon rosz szokásom, hogy az éj csendét szentelém tudományos munkára. Ez s más kimeritő optikai és finom munkák kivitele következtében láterőm annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annálinkább félhettem, mivel folytonos gyuladásos dispositio állt be, mely a leghiresebb orvosok több évi rendeleteivel is daczolt. E szomoritó körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitünöbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megszüntette a tartós gyuladást, hanem szemeimnek is visszaadá egész élességét és erejét, ugy hogy most 75 éves koromban szemüveg uélkül olvasom a legapróbb irást, s mint ifju koromban tökéletes láterőnek érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legédesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó használása után eldobták a szemüveget, s régi természetes láterejöket visszanyerték. Ezen mosdó-szer egy illatos lél, melynek alkatrészei az ánizs-növény. Nem tartalmaz sem drasticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártalmas részeket s Erdélyben valódi állapotban szerezhető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ő egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 krért o. é. szállit használati utasitással együtt. Tanácslom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt töle vegyék, mert egy ily üveg hosszu időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamvizzel vegyitni, hogy tejforma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájékot megnedvesitni, a hatás igen jótékony és üditő s egyszersmind a bőr frisseségét fönntartja és eszközli.

Örvendeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azokon lesz segitve, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran saját szemük világát koczkáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiatalságnál fájdalom annyira divatba jött elferditő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javitja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősithetnek vagy javithatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig

a kis üveg . . . . 1 frt 60 kr.

„ nagy „ . . . . 2 frtjával,

a raktárban Teutsh J. B.-nél Segesvártt.

☛ Viszont-eladók, nagyobb menyniyiség vételénél aránylagos engedéket nyernek ☚

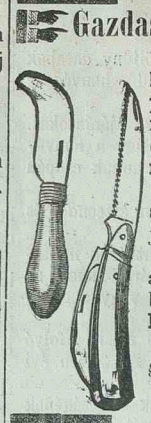

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

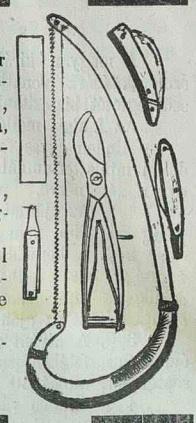

Lóhere, valódi franczia. **Lóhere**, magyar luczerna. **Lóhere**, stajer vörös. **Trifolium repens. Burgundi répa. Bükköny. Fümag, franczia** és **angol „Perje“ Török baltacim.** (Esparcet.) **Alma- és körtve-mag. Ákáczfamag.**

Mindennemü **kerti vetemény-magvak**, s mintegy 300 féle legujabb **virág-magvak**, legjobb minöségben és jutányos áron.

Továbbá: a gazdaság- és kertészetnél alkalmazható **fák, cserjék** és **növények** nemesbitésére igen hasznos mindennemü **Dittmar**-féle **kerti kések** és **fürészek, oltó viasz** stb.

Mindezekből részletes árjegyzékkel is szolgálhatok. (77) 1—10

Szentjánesi Ferencz, Kolozsvártt.

A valódiság **biztositása** mellett. (395) 23/2 (6—20) Ajánlandó **emlékeztetés!** A valódiság **biztositása** mellett.

Dr. Béringuier

cs. k. szabadalmazott

növénygyök-olaja

eredeti üvegcsében 1 frt o. é.

Balzamos

Olajbogyó-szappan

eredeti csomagokban 35 kr o. é.

Dr. Suin de Boutemard

FOG-PASTAJA

1/1 és 1/2 csomagokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER

növényi hajfestőszere

teljesen tokban kefével és csészével 5 ft.

Növényi

RUD-HAJKENÖ

ára darabonként 50 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER L.

illatos-gyógy

KORONA-SZESZE

(a kölni viz quintessentiája.)

Eredeti üvegekben 1 frt 25 kr és 75 kr o. é.

D Koch

NÖVÉNY-CZUKORKÁI

1/1 és 1/2 dobozokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. HARTUNG

CHINA-HÉJ-OLAJA

lepecsételt és az üvegbe nyomott bélyeggel.

Egy üveg ára 85 kr o. é.

NÖVÉNY-HAJKENÖCS

bepecsételt és a tégelybe nyomott bélyeggel.

Egy tégely ára 85 kr o. é.

Dr. BORCHARDT

illatos-gyógy

NÖVÉNY-SZAPPANA

bepecsételt csomagban 42 kr o. é.

Dr. Béringuier cs. k. szab. **növénygyökolaja** menten minden ártalmas keveréktől, a legalkalmatosabb növényalkatrészekből és olajos anyagokból összeállitva, széntartalommal gazdagon ellátva, melynek rendkiviüli hatását az ujabbi kisérletek oly tagadhatlanul bebizonyitják, a hasonló készitmények legjobbjai közé sorozható, és bizonyára minden előkellő piperének különös diszére fog válni.

A **balzsamos olajbogyó-szappan** nem csupán tisztitó, hanem puhitó és üditő tulajdonságánál fogva is minden a teljesen jó pipere- és egészségiszappantól megkivántató követeléseknek megfelel, és ezért mint enyhe és egyszersmind hatásos napi mosdószer még a leggyengébb és legérzékenyebb bőrü nök- és gyermekeknek is alkalmilag ajánlható.

Dr. Suin illatos **fogpastája** vagy fogszappana különösen kedvelt és legátalánosabb és legbiztosabbnak elismert szer a fogak és foghús épentartása és szépitésére, sokkal kellemesebben és gyorsabban tisztitja, mint a különféle fogporok, egyszersmind az egész szájüregnek igen jótékony és kedves üdeséget ád.

Dr. Beringuier hajfestőszere minden szakértő és az összes fogyasztók által mint tökéletesen a czélnak megfelelő és egyátalában ártalmatlan szernek ismertetett el a haj és szakál, szintugy a szemöldök tetszésszerinti szinü festésére, a nélkül, hogy a bőrt beszenyezné vagy szagot hagyna hátra; használata igen könnyü, és az ezen festék által helyrehozott hajszin igen természetes szinü.

Ezen **Dr. Lindes** kir. vegyészeti tanár hitelessége alatt Berlinben, tisztán **növényi alkatrészekből** összeállitott **rud-hajkenőcs** a haj növésére jótékonyan hat, és azt puhán tartja és a kiszáradástól megóvja; e mellett szép fényt és ruganyosságot kölcsönöz, és egyuttal különösen igen alkalmas a haj összetartására.

Dr. Béringuier L. cs. kir. szab. korona-szesze a legfinomabb illó égényszesz a jóillatu, éltető és erősitő, a növényvilág kifejtetlen és becsesb alkatrészeivel olymódon van összekötve, hogy nem csak illatos- és mosdóviz, hanem mint kitünő segédszer az éltető erő felviditására és az idegek erősitésére szolgál.

A porosz. kir. kerületi orvos **Dr. Koch növényczukorkái**, tekintve a kitünőbb füvek és növények nedveinek dústartalmu alkatrészeit szakadatlanul jónak bizonyult be a köhögés, rekedtség, torokszáradás, nyálkásodás stb. ellen, a mennyiben mindezen esetekben enyhitőleg, ingercsilapitólag és különösen jótékonyan hatnak.

Egy előrehaladott, gondos, tudományos elismerés szerencsés eredményének a **Dr. Hartung**-féle **szab. hajnövesztő-szerek** vannak rendelve magukat hatásukban kölcsönösen kiegésziteni: a mint a **chinahéj-olaj** a hajfentartására szolgál, ugy a **növényi-kenőcs** a hajnövésének felelevenitésére és elömozditására van rendelve; az első a haj rugsnyosságát és szinét emeli, ugy az utóbbi megóvja a haj idő előtti szürkülését és kihullását, a mennyiben a fejbőrnek egy uj, jótevő anyagot kölcsönöz és a hajhagymát a legerőteljesebben táplálja.

Dr. Borchardt tudományos alapok után pontosan kiszámitott és általában szerencsésen összeállitott illatos-gyógy **növény-szappana**, jellemző = eddig elérhetlen = előnye által, minden eddig létező hasonló pipereczikkek közt elvitathatlanul az **első helyet** foglalja el és egyszersmind nagy dicsérettel használtatik **mindenféle fürdőkhöz.**

A fennebbi összes jeles tulajdonságaik miatt jelesnek bizonyult czikkek az eredeti árakon mindig készletben vannak:

Kolozsvártt: **WOLFF J.** és **ENGEL J.** gyógyszerészeknél, valamint: **Beszterczén:** Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. **Brassóban:** Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógysz. **Déván:** Bosniák A. **Dézsen:** Krémer Samu. **Nagy-Enyeden:** Horváth Ferencz. **Erzsébethvároson:** Schmidt A.; **Fogaras:** Megay A. Gust. gyógysz. **K.-Fejérvártt:** Matherny Emil. **Kézdi-Vásárhelytt:** Fejér Lukács. **Kőhalomban:** Szentpéteri Ján. **Maros-Vásárhelytt:** Fogarasi J. D.; **Medgyesen:** Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. **Segesvártt:** Misselbacher J. B. & fiai. **Sz.-Ujvártt:** Placsintár és fia gyógysz. **Sz.-Régenben:** Kinn János G. és Wachner Traugott. **Szász-Sebesen:** Weissörtel Ad. G.; **Szebenben:** Zöhrer J. F. és Lurz János. **Székely-Keresztúron:** Binder Márton. **Sepsi-Szentgyörgyön** Zsigmond és Bogdán. **Sz.-Udvarhelytt:** Kauntz J. A. gyógysz.; **Szeredában:** Gozsy A.; **Sz.-Somlyón:** Ruszka Ignácz. **Tasnádon:** Szongott Jakab. **Tordán:** Kigó Fr. J. és Wolff G.; **Zalathnán:** Sterzing József gyógysz.

(35) (3—*)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiszer Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tiszti főorvosok által igazolva,

mindennemü idült köhögések, mellfájások, náthaláz, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyálkásodás ellen eddig még kielégitő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltünöleg jótékonyan hat, — különösen **görcsös köhögés és szamárhurutnál**; elősegiti a **nehéz s megaludt nyálkakiköpést**, a **gégeingert** azonnal enyhiti, s rövid idő alatt eltávolitja minden, — még az oly heves és gonosz **aszkórköhögést** is, s a **vérhányást.**

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: **Kolozsvártt, Bnder K.** gyógyszerésznél belső monostorutcza a Redout során.

Nyomatott az ev ref. főtanoda betüivel (Bel-farkasutcza 74 sz.

Mai számhoz féliv melléklet s Karvázy Gyula magvak árjegyzéke van csatolva.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.